

GUIA PRÀCTICA

Impost sobre successions i donacions

21 de desembre de 2023

Agència Tributària
de Catalunya

Guia pràctica de l'impost sobre successions i donacions

L'Agència Tributària de Catalunya (ATC) té entre els seus principals objectius facilitar a la ciutadania el compliment de les seves obligacions de naturalesa tributària.

L'ATC elabora, amb aquest propòsit, aquesta guia pràctica de l'impost sobre successions i donacions, que conté la informació necessària per emplenar l'autoliquidació dels models 660, 650, 651, 652 i 653.

Per a més informació, podeu consultar el web de l'Agència, <https://atc.gencat.cat>, o trucar al 012, el telèfon d'informació de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta guia té caràcter merament informatiu.

Índex

Guia pràctica de l'impost sobre successions i donacions	1
Índex	2
I. ASPECTES GENERALS.....	3
A. Fets pels quals s'ha de liquidar l'impost sobre successions i donacions (ISD).....	3
B. Tràmits previs a la liquidació de l'ISD. Modalitat successions (herència, llegat o qualsevol altre títol successori).....	3
B.1. Documentació prèvia	3
B.2. Acceptació i adjudicació de l'herència	3
C. Liquidació. Com es liquida l'impost	4
C.1. Models per a l'autoliquidació	4
C.2. Com es tramita l'autoliquidació	6
C.3. Documentació que cal presentar	7
D. Termini de presentació, pròrroga i suspensió	7
D.1. Terminis de presentació	7
D.2. Pròrroga del termini de presentació (en cas d'herència).....	8
D.3. Suspensió dels terminis de presentació	9
E. Lloc i forma d'ingrés presencial	9
F. Lloc de presentació presencial.....	9
G. Presentació i pagament telemàtics	9
II. MODALITATS DE L'IMPOST.....	10
A. Successions	10
A.1. Subjecció a l'impost	10
A.2. Data de meritació.....	10
A.3. Persones contribuents. Persones obligades	11
A.4. Base imposable	11
A.5. Base liquidable i reduccions	23
A.6. Deute tributari	41
A.7. Competència	44
B. Donacions	45
B.1. Fets subjectes.....	45
B.2. Data de meritació.....	46
B.3. Persones obligades	47
B.4. Base imposable	47
B.5. Base liquidable.....	50
B.6. Deute tributari	65
B.7. Competència	66
GLOSSARI	67

I. ASPECTES GENERALS

A. Fets pels quals s'ha de liquidar l'impost sobre successions i donacions (ISD)

- L'adquisició de béns i drets per herència, llegat o qualsevol altre títol successori.
- L'adquisició de béns i drets per donació o qualsevol altre negoci jurídic a títol gratuït i entre persones vives.
- La percepció de quantitats pels beneficiaris de contractes d'assegurances sobre la vida, quan el contractant sigui persona distinta de la persona beneficiària.

B. Tràmits previs a la liquidació de l'ISD. Modalitat successions (herència, llegat o qualsevol altre títol successori)

B.1. Documentació prèvia

Abans de presentar l'autoliquidació de l'impost sobre successions i donacions (ISD), cal obtenir la documentació següent:

- a) **Certificat de defunció** de la persona causant de la successió que es liquida, que s'ha de demanar al registre civil de la localitat on s'ha produït la defunció.
- b) **Certificat de darreres voluntats**, que s'ha de demanar, bé telemàticament al Registre d'actes de darreres voluntats, bé a la Gerència Territorial del Ministeri de Justícia. Per obtenir-lo s'ha d'aportar el certificat de defunció que s'haurà d'haver obtingut prèviament.

Aquest certificat informa si la persona difunta havia atorgat testament o no. En el primer supòsit indica el notari o notària que va autoritzar el darrer testament, a qui se n'ha de demanar una còpia autoritzada.

- c) **Còpia autoritzada del darrer testament** de la persona difunta, indicat en el certificat de darreres voluntats. Si escau, còpia autoritzada del pacte successori, codicil, memòria testamentària o document que conté les disposicions testamentàries.

En el cas que no hi hagi testament, s'ha d'aportar l'acta de notorietat de declaració d'hereus, que es tramita davant notari.

B.2. Acceptació i adjudicació de l'herència

Un cop fets els tràmits anteriors, les persones interessades poden atorgar l'escriptura de manifestació d'herència en la qual s'inventarien i valoren tots els béns, drets i obligacions que constitueixen l'herència de la persona difunta. En aquesta escriptura les persones interessades accepten l'herència i, addicionalment, poden fer també la partició o l'adjudicació.

Cal tenir en compte que, per complir amb les obligacions tributàries en relació amb aquest impost, no és obligatori atorgar la manifestació i acceptació d'herència en escriptura pública, ja que l'acceptació es pot fer també en un document privat, en el qual han de constar les dades de les persones interessades (nom complet, identificació fiscal i domicili), l'inventari i la valoració dels béns, drets i obligacions de la persona difunta.

Podeu consultar el [model de declaració privada de béns](#) disponible a la seu electrònica de l'Agència Tributària de Catalunya (ATC).

C. Liquidació. Com es liquida l'impost

El sistema d'autoliquidació de l'impost sobre successions i donacions (ISD) és obligatori de manera que les persones interessades han de fer la declaració i la liquidació de l'impost amb els models d'impresos següents:

- **Model 660.** Declaració de successions
- **Model 650.** Autoliquidació de successions
- **Model 651.** Autoliquidació de donacions
- **Model 652.** Autoliquidació d'assegurances de vida
- **Model 653.** Autoliquidació de consolidacions de domini

C.1. Models per a l'autoliquidació

Herències

S'han d'emplenar dos models:

El **model 660** (Declaració de successions) integra una relació dels béns i els drets de la persona causant o difunta, i que constitueixen el cabal hereditari que s'ha de repartir entre les persones interessades en la successió.

S'ha d'emplenar un model 660 per a cada herència que es liquidi, i tenint en compte que cada persona causant origina una successió.

En aquest model s'han d'indicar les dades de la persona causant i de totes les persones interessades en la successió, i descriure amb detall cadascun dels béns i drets que s'adquireixen en la successió.

El **model 650** (Autoliquidació de successions) constitueix l'autoliquidació individual de l'impost sobre successions en la qual s'identifica un sol contribuent i es calcula la quota que li correspon d'acord amb els béns i drets que adquireixi. Cal presentar tants models 650 com a persones interessades concorren en una successió.

Aquests models serveixen per presentar l'autoliquidació total de la successió, les complementàries d'una autoliquidació anterior i també les autoliquidacions parcials a compte d'una autoliquidació posterior.

Donacions

El **model 651** (Autoliquidació de donacions) s'utilitza per a autoliquidacions d'adquisicions gratuïtes entre persones vives, com la donació i els negocis assimilats.

Cal presentar un model 651 per persona interessada o contribuent, encara que en el document de donació o negoci jurídic assimilat consti més d'una persona donatària.

Assegurances

Les assegurances de vida subjectes a la modalitat de successions s'autoliquiden amb el model 652 quan no s'hereten altres béns.

També cal utilitzar el model 652 quan, a més de l'assegurança, s'hereten altres béns i es vol avançar el cobrament de l'assegurança. En aquest cas el model 652 és una autoliquidació parcial a compte de l'autoliquidació global que es tramitarà posteriorment amb els models 660 i 650, amb la totalitat de béns de la successió i també inclourà les assegurances autoliquidades prèviament amb el model 652, indicant la quota abonada en aquesta autoliquidació parcial (dins l'apartat liquidació addicional o complementària).

El model 652 permet incloure un màxim de quatre contractes d'assegurança de vida. Si s'han rebut prestacions derivades de més de quatre contractes d'assegurances s'han d'utilitzar els models 650 i 660.

En el cas que prèviament s'hagi autoliquidat l'herència amb els models 650-660, i posteriorment es vulgui autoliquidar una assegurança de vida que no s'hi havia inclòs, cal tramitar una autoliquidació complementària de la ja autoliquidada anteriorment, també amb els models 650-660, indicant la quota abonada en l'autoliquidació anterior (dins l'apartat liquidació addicional o complementària).

Nota: en el cas que dins els quatre anys anteriors a la defunció de la persona assegurada, aquesta hagi donat a la persona beneficiària algun bé, la persona beneficiària haurà d'autoliquidar l'assegurança com una herència, amb els models 660 i 650, perquè ha d'acumular aquestes donacions (o actes equiparables) a la base imposable. També s'acumulen a la base imposable els béns de la persona difunta que, dins els quatre anys anteriors a la seva defunció, haguessin adquirit les persones beneficiàries de l'assegurança a través de contractes i pactes successoris (en vigor des de l'01.07.2021).

Consolidació de domini

La consolidació de domini s'autoliquida amb el model 653 quan el desmembrament s'ha produït per successió o per donació.

Si el desmembrament del domini s'hagués produït per transmissió patrimonial onerosa (per exemple, per compra o permuta) la consolidació tributarà per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (model 600).

En alguns casos, per determinar el model a utilitzar cal tenir en compte, també, la causa d'extinció:

- **Model a utilitzar quan l'usdefruit s'extingeix per a causes diferents de les previstes en el títol constitutiu**

Quan l'usdefruit s'extingeix per una causa diferent de la prevista en el títol constitutiu (defunció en el cas d'usdefruit vitalici i venciment del termini en cas d'usdefruit temporal), **la persona titular de la nua propietat ha de presentar l'autoliquidació que generi un import a pagar més elevat**, ja sigui la que correspondria si l'extinció de l'usdefruit s'hagués produït per la causa prevista en el títol constitutiu o bé la corresponent a la causa per la qual el dret d'usdefruit s'ha extingit efectivament.

Exemple 1. La persona usufructuària renuncia al dret d'usdefruit.

En el cas que el desmembrament s'hagi produït per herència o donació, si posteriorment la persona usufructuària renúncia a l'usdefruit, la renúncia es considera, a efectes de l'impost, una donació a la persona titular de la nua propietat, la qual haurà d'autoliquidar la renúncia com una donació. Haurà d'utilitzar el model 651 quan l'import a pagar sigui superior al que correspondria a la consolidació del domini o el model 653 quan l'import a pagar sigui inferior.

Exemple 2. La persona titular de la nua propietat compra el dret d'usdefruit.

En el cas que el desmembrament s'hagi produït per herència o donació, si posteriorment la persona nua propietària compra el dret d'usdefruit, la compra és una transmissió patrimonial onerosa que la persona titular de la nua propietat haurà d'autoliquidar utilitzant el model 600 de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats quan l'import a pagar resulti ser superior al que correspondria a la consolidació del domini. Si resulta ser inferior, cal utilitzar el model 653 de consolidació del domini.

- **Model a utilitzar en el cas específic d'adquisició simultània de la nua propietat i del dret d'usdefruit per part d'una tercera persona**

Amb independència de l'origen del desmembrament del domini, quan una tercera persona adquireix de manera simultània els drets d'usdefruit i de nua propietat sobre un bé, ha de presentar autoliquidació únicament per l'adquisició d'aquests drets, amb el model 600.

- **Model a utilitzar en el cas que la persona titular de la nua propietat recupera el ple domini del qual era titular abans del desmembrament**

Cal distingir els supòsits següents:

a) El desmembrament es va produir quan la persona titular del ple domini va donar el dret d'usdefruit (o el va transmetre per qualsevol altre negoci gratuït) i es va reservar la nua propietat. Posteriorment, el dret d'usdefruit s'extingeix per la causa prevista en el títol de constitució (mort de l'usufructuari, en el cas d'usdefruit vitalici, transkurs del termini, en el cas d'usdefruit temporal).

En aquest cas, la consolidació de domini que es produeix quan la persona titular de la nua propietat recupera el ple domini del qual ja era titular abans del desmembrament no està subjecta a l'impost sobre successions i donacions, d'acord amb les consultes DGT V0643-11 i V0928-12. Per tant, si el contribuent presenta l'autoliquidació del model 653 ha de marcar l'operació com a no subjecta.

b) El desmembrament es va produir quan la persona titular del ple domini va donar el dret d'usdefruit (o el va transmetre per qualsevol altre negoci gratuït) i es va reservar la nua propietat. Posteriorment, el dret d'usdefruit s'extingeix per renúncia de la persona titular del dret d'usdefruit.

En aquest cas, la consolidació de domini que es produeix quan la persona titular de la nua propietat recupera el ple domini del qual ja era titular abans del desmembrament està subjecta a la modalitat de donacions de l'impost sobre successions i donacions, d'acord amb la consulta DGT V1527-10. Per tant, la persona nua propietària, beneficiària de la renúncia, ha de presentar l'autoliquidació del model 651 i la base imposable és el valor del dret d'usdefruit en la data de l'extinció.

Nota: en cas de transmissió onerosa del dret d'usdefruit amb reserva de la nua propietat (per exemple transmissió per compravenda), si el dret d'usdefruit s'extingeix per la causa prevista en el títol constitutiu, la consolidació del domini no està subjecta a la modalitat de transmissions patrimonials oneroses de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, d'acord amb la consulta DGT V1900-20. Per tant, si es presenta l'autoliquidació del model 600, s'ha d'assenyalar l'operació com a no subjecta.

Ara bé, si el dret d'usdefruit s'extingeix per renúncia de la persona usufructuària, la consolidació de domini està subjecta a la modalitat de donacions de l'impost sobre successions i donacions. Per tant, la persona nua propietària, beneficiària de la renúncia, ha de presentar l'autoliquidació del model 651 i la base imposable és el valor del dret d'usdefruit en la data de l'extinció.

C.2. Com es tramita l'autoliquidació

El pagament i presentació de l'autoliquidació es pot tramitar presencialment o bé telemàticament. Les modalitats de tramitació, els models, així com les instruccions i guies corresponents, es poden consultar al web de l'Agència Tributària de Catalunya: <https://atc.gencat.cat/ca/tributs/isd/>.

Des de l'01.06.2017, la presentació dels models 660 i 650, 651, 652 i 653 a través de mitjans electrònics és obligatòria, d'acord amb l'Ordre VEH/85/2017, d'11 de maig (DOGC 7370 de 16.05.2017), per als obligats tributaris següents: les persones jurídiques; les entitats sense personalitat jurídica; les persones que representin un contribuent que estigui obligat a la presentació i pagament electrònic; els intermediaris fiscals que presentin autoliquidacions per compte d'altri o de tercers, i les persones o entitats que, d'acord amb el que preveu l'article 92 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, tinguin la condició de col·laboradors socials en l'aplicació dels tributs i compleixin els requisits i les condicions que estableixi la normativa vigent.

C.3. Documentació que cal presentar

Herència (models 660 i 650)

Juntament amb la declaració i autoliquidacions de l'impost s'ha de presentar l'original del document notarial o privat en què consti l'acceptació de l'herència. En el cas que l'acceptació s'atorgui en document privat, es pot utilitzar el "[Model de declaració privada de béns per a l'impost de successions i donacions](#)", on figuren totes les dades que han de constar necessàriament, disponible al web de l'Agència.

Quan l'acceptació s'ha fet en document notarial **no és necessari aportar-la si el notari autoritzant ha fet prèviament la tramesa de la declaració informativa de l'escriptura corresponent**. A més, cal presentar, llevat que s'hagin protocol·litzat en el document públic relatiu a l'operació que s'autoliquida, o s'hagin presentat en una autoliquidació anterior, els documents següents (originals):

- a) Certificat de defunció del causant de la successió.
- b) Certificat del Registre general d'actes d'últimes voluntats.
- c) Còpia autoritzada del testament, codicil, memòria testamentària, pacte successori o document que contingui les disposicions testamentàries. En cas que no n'hi hagi, cal aportar l'acta de notorietat de declaració d'hereus intestats. Si no s'ha fet aquesta declaració d'hereus, s'ha de presentar una relació dels presumptes hereus en la qual s'indiqui el parentiu de cadascun amb la persona causant.
- d) Certificat de la companyia asseguradora i els contractes de les assegurances concertades per la persona causant. En cas d'assegurances col·lectives, certificat de la companyia asseguradora.

Resta de fets imposables (models 651, 652 i 653)

Juntament amb l'autoliquidació de l'impost s'ha de presentar l'original del document notarial o privat on consti o s'esmenti l'acte o contracte. **Respecte als documents notarians no és necessari aportar l'original si el notari autoritzant ha fet prèviament la tramesa de la declaració informativa de l'escriptura corresponent**.

D. Termini de presentació, pròrroga i suspensió

D.1. Terminis de presentació

La normativa vigent estableix els terminis de presentació següents:

- **Herències: sis mesos** comptats des del dia de la defunció de la persona que causa la successió.
- **Donacions: un mes** comptat des del dia en què tingui lloc l'acte o contracte.
- **Consolidacions de domini:** per mort de la persona usufructuària, **six mesos** comptats des del dia de defunció. En qualsevol altre cas, el termini és d'**un mes** comptat des de la data de l'acte o contracte que origina l'extinció de l'usdefruit.

Aquests terminis es computen de data a data. Si en el mes de venciment no hi ha dia equivalent a l'inicial del còmput, s'entén que el termini expira l'últim dia del mes. Quan l'últim dia del termini és un dissabte, diumenge o festiu, es prorroga al primer dia hàbil següent.

Cal tenir present:

- Si hi hagués alguna condició suspensiva, un terme, un fideïcomís o qualsevol altra limitació que suspengui l'efectivitat de l'adquisició, el termini de presentació de l'autoliquidació s'inicia quan aquestes limitacions desapareguin.
- En el cas d'autoliquidació complementària per pèrdua del dret a aplicar un benefici fiscal, el termini de presentació i pagament és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha

produït l'incompliment dels requisits a què està condicionat el benefici fiscal. En l'autoliquidació complementària s'han d'incloure els interessos de demora des del dia següent a la finalització del termini inicial de presentació de la primera autoliquidació. Vegeu la informació completa a <https://atc.gencat.cat/ca/tributs/isd/herencies/termini-prorroga/>.

D.2. Pròrroga del termini de presentació (en cas d'herència)

En el cas de la presentació de la declaració i l'autoliquidació d'herències, es pot obtenir una pròrroga del termini de presentació per sis mesos més (total 12 mesos des de la data de la defunció).

Cal que la persona interessada ho sol·liciti dins dels cinc primers mesos del termini de presentació.

La pròrroga comporta l'obligació d'abonar interessos de demora pels dies prorrogats i s'han d'incloure dins l'autoliquidació (casella d'interessos de demora). Els interessos s'han d'abonar des del dia següent a la finalització del termini dels sis mesos inicials fins al dia que es fa el pagament de l'autoliquidació. Per fer el càlcul podeu utilitzar l'eina: [simulador d'interessos](#).

Si els interessos de demora de la pròrroga no s'inclouen a l'autoliquidació, serà l'ATC qui posteriorment en determinarà l'import en la liquidació corresponent que enviarà a la persona contribuent.

En cas que es demani l'ajornament o fraccionament de l'import total o parcial de l'autoliquidació, la data final del còmput dels interessos de demora de la pròrroga que s'han d'incloure a l'autoliquidació és, respecte a l'import a ajornar o fraccionar, la data en què finalitza la pròrroga per presentar l'autoliquidació de l'impost. En canvi, el còmput dels interessos de demora finalitza en la data de l'ingrés en cas que, tot i sol·licitar l'ajornament o el fraccionament, es pagui la totalitat del deute abans de finalitzar el període de la pròrroga i, per tant, serà l'ATC que posteriorment enviarà a la persona contribuent la liquidació d'interessos corresponent, donat que a la data de presentació de l'autoliquidació no es coneix la data de l'ingrés i no es poden calcular els interessos corresponents.

En cas que l'autoliquidació es presenti un cop finalitzat el termini de la pròrroga (per tant transcorreguts 12 mesos) s'han de calcular els interessos de demora de la pròrroga des del dia següent a la finalització del termini inicial de 6 mesos fins a la data de finalització de la pròrroga. Pel període transcorregut des de la finalització de la pròrroga fins a la data de la presentació s'ha d'abonar un recàrrec per extemporaneïtat. A més del recàrrec cal abonar interessos de demora quan l'autoliquidació es presenta a partir dels 12 mesos posteriors a la finalització del termini de la pròrroga, interessos que s'han de computar des del dia següent a la finalització dels 12 mesos esmentats fins a la data de presentació de l'autoliquidació (aquests interessos de demora s'han de sumar als interessos propis de la pròrroga i consignar a la casella dels interessos de demora).

Persones legitimades per demanar la pròrroga. La sol·licitud de pròrroga la poden presentar les persones hereves, les legatàries o qualsevol altra persona beneficiària de l'herència, així com les persones beneficiàries d'una assegurança i també les marmessores o administradores del cabal relicte.

La sol·licitud té efectes per a totes les persones interessades en la successió que es relacionen en la sol·licitud.

Sol·licitud i tràmit. La sol·licitud de pròrroga (es pot utilitzar el model S05) ha de contenir:

- La relació de noms i adreces d'hereus declarats o presumptes (o altres beneficiaris de la successió), fent-hi constar el grau de parentiu en el moment de la defunció.
- La situació i el valor aproximat dels béns i drets que componen l'herència.
- El motiu de la sol·licitud de pròrroga.

Documentació. A la sol·licitud de pròrroga cal adjuntar el certificat de defunció de la persona causant.

Accés al tràmit: [Sol·licitar pròrroga del termini de presentació.](#)

D.3. Suspensió dels terminis de presentació

Els terminis establerts per fer la presentació es poden interrompre si s'acredita que hi ha un litigi relatiu als béns, drets i obligacions o altres aspectes de l'herència, donació o assegurança o un judici voluntari de testamentaria (actualment procediment de divisió judicial de l'herència regulat en l'article 782 i següents de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil).

E. Lloc i forma d'ingrés presencial

El pagament es pot efectuar a qualsevol entitat col·laboradora (bancs, caixes d'estalvis o cooperatives de crèdit que han subscrit el conveni de col·laboració corresponent), mitjançant les formes d'ingrés acceptades per cada entitat (metàl·lic, càrrec en compte, etc.).

Es pot disposar dels diners i valors de la persona difunta dipositats en entitats bancàries amb la finalitat exclusiva de pagar l'impost sobre successions.

F. Lloc de presentació presencial

Les declaracions s'han de presentar a l'oficina tributària de l'ATC que correspongui. També es poden presentar a les oficines de la xarxa Tributs de Catalunya. Podeu consultar el detall de les adreces i horaris al web de l'Agència: <https://atc.gencat.cat/oficines>.

G. Presentació i pagament telemàtics

Col·lectius obligats

La presentació de l'autoliquidació per mitjans electrònics és obligatòria, d'acord amb l'Ordre VEH/85/2017, d'11 de maig (DOGC núm. 7370 de 16.05.2017), per als obligats tributaris següents:

- Les persones jurídiques.
- Les entitats sense personalitat jurídica.
- Les persones que representin un contribuent que estigui obligat a la presentació i pagament electrònic.
- Els intermediaris fiscals que presentin autoliquidacions per compte d'altri o de tercers.
- Les persones o entitats que, d'acord amb el que preveu l'article 92 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, tinguin la condició de col·laboradors socials en l'aplicació dels tributs i compleixin els requisits i les condicions que estableixi la normativa vigent.

Les persones físiques no obligades per l'Ordre VEH/85/2017, poden efectuar també el pagament i la presentació del model per via telemàtica.

Requisits

- Cal disposar d'identificació digital, que pot ser un certificat digital instal·lat a l'ordinador, o bé, per a persones físiques, l'IdCAT Mòbil.
- Pot pagar i presentar per via telemàtica el mateix subjecte passiu que consta a l'autoliquidació. Hi ha, a més, dues possibilitats de fer la presentació telemàtica en nom de terceres persones:
 - a) Mitjançant una declaració responsable, disponible durant el tràmit de presentació de l'autoliquidació.
 - b) A més, els professionals de la intermediació fiscal es poden adherir a un dels convenis o acords de col·laboració social que l'Agència Tributària de Catalunya té amb diferents col·lectius professionals amb aquesta finalitat.
- En realitzar l'autoliquidació telemàtica cal adjuntar una còpia escanejada del document on consta l'acte que origina el tribut. No s'ha d'adjuntar aquest document en cas d'operacions

formalitzades en document notarial, sempre que el notari hagi facilitat telemàticament la declaració informativa resum (disposa de 10 dies des de l'atorgament de l'escriptura). Cal que les dades de notari, protocol, data i subjecte passiu que figurin en aquesta declaració informativa resum del notari coincideixin amb les que figuren a l'autoliquidació.

- L'operació s'ha d'autoliquidar mitjançant el **programa d'ajuda** corresponent. Podeu consultar les instruccions i guies corresponents al web de l'Agència.

Un cop fet el tràmit telemàtic de presentació i pagament, s'obté una diligència en format PDF que cal adjuntar al document original a fi de presentar-la davant el registre corresponent.

II. MODALITATS DE L'IMPOST

A. Successions

A.1. Subjecció a l'impost

Hi estan subjectes:

A.1.1. Herència, llegat i altres títols successoris

Són títols successoris, a més de l'herència i el llegat, els següents:

- a) La donació per causa de mort.
- b) Els contractes o pactes successoris.
- c) Les quantitats que lliuren les empreses i entitats als familiars d'empleats morts, amb ànim de liberalitat i sempre que no hagin de tributar com assegurança, ni per l'IRPF.

A.1.2. Contractes d'assegurances sobre la vida

L'impost sobre successions i donacions grava la percepció de quantitats per part de les persones físiques beneficiàries de contractes d'assegurança de vida per causa de mort, quan la persona contractant és distinta de la beneficiària.

L'assegurança està subjecta a la modalitat de successions de l'impost (models 652 o bé models 660 i 650) quan la persona contractant (o prenedora) és la causant i assegura la seva vida. Ara bé, l'assegurança està subjecta a la modalitat de donacions de l'impost (model 651) quan la persona contractant de l'assegurança de vida (o prenedora) no és la persona assegurada i la persona beneficiària és diferent de la prenedora.

Les assegurances de vida col·lectives estan subjectes a la modalitat de successions de l'impost, tot i ser la persona contractant, o prenedora, una persona diferent de l'assegurada (per exemple l'empresari), i diferent també de la beneficiària (models 652 o 660 i 650).

A.2. Data de meritació

La data de meritació és la data en què s'inicia el còmput del termini per fer la liquidació i pagar l'impost. En general, en les adquisicions per causa de defunció és la data en què es va produir la mort de la persona causant o assegurada.

Si hi ha alguna condició suspensiva que afecti el conjunt de l'herència, la data de meritació equival a la data en què desapareix aquesta condició. En el cas específic del dret de transmissió, la data de meritació no es produeix fins la mort del segon causant, que és quan es transmet al seu hereu el dret a acceptar o repudiar l'herència del primer causant.

Casuística específica:

- En l'heretament cumulatiu, la meritació es produeix, pel que fa als béns que es lliuren a l'hereu en aquell moment, en la data en què aquest s'atorga (vegeu consulta DGT V2387-18).
- Quan s'atorga un pacte successori d'atribució particular en què es lliura un bé o un dret en el mateix moment en què es formalitza l'operació, l'autoliquidació corresponent a aquest lliurament està subjecta a la modalitat de donacions de l'impost sobre successions i donacions, i la meritació es produeix en la data de l'atorgament.
- Quan s'adquireixen els béns per dret de transmissió, la data de meritació és la data de defunció de la segona persona causant (vegeu la Resolució 2/2018 de la Direcció General de Tributs i Joc sobre el tractament del dret de transmissió en l'impost sobre successions i donacions). Si el cridat mor sense haver acceptat ni repudiat l'herència deferida, el dret a succeir mitjançant l'acceptació de l'herència, i el de repudiar, es transmeten sempre als hereus (dret de transmissió).

A.3. Persones contribuents. Persones obligades

Estan obligades com a persones contribuents les persones físiques que adquireixen béns o drets per herència, llegat o un altre títol successori, i les persones beneficiàries d'assegurances de vida com a conseqüència de la defunció de la persona contractant, si es tracta d'assegurança individual, o de la persona assegurada, si es tracta d'assegurança col·lectiva.

A.4. Base imposable

A.4.1. Determinació de la base imposable

Per determinar la base imposable que correspon a cada subjecte passiu o persona beneficiària de la successió cal, prèviament, calcular el valor de tots els béns i drets que formen part de l'herència (parament domèstic i massa hereditària). Si escau, cal afegir els béns addicionables, les assegurances de vida i també acumular les adquisicions per donació o bé per contracte o pacte successori produïts durant els quatre anys anteriors a la defunció.

De l'import de la massa hereditària es resten, si n'hi ha, les càrregues, deutes i despeses (vegeu l'[apartat A.4.5.](#)).

A.4.2. Concepte de valor per a fets imposables a partir de l'01.01.2022

A l'efecte d'aquest impost, tret que resulti d'aplicació alguna norma específica, com en el cas dels béns immobles, es considera que el valor dels béns i drets és el seu valor de mercat. No obstant això, si el valor declarat per les persones interessades és superior al valor de mercat, aquesta magnitud es prendrà com a base imposable.

S'entén per valor de mercat el preu més probable pel qual podria vendre's, entre parts independents, un bé lliure de càrregues.

Norma específica. En el cas dels **béns immobles**, el seu valor és el valor de referència previst en la normativa reguladora del cadastre immobiliari, a la data de meritació de l'impost. No obstant, quan el valor del bé immoble declarat per les persones interessades és superior al seu valor de referència, aquesta magnitud es pren com a base imposable.

Quan un immoble no té valor de referència o no pot ser certificat per la Direcció General del Cadastre, la base imposable, sense perjudici de la comprovació administrativa, és la major de les magnituds següents: valor declarat per les persones interessades o valor de mercat.

El valor de referència es pot consultar a la seu electrònica del Cadastre:

<https://www.sedecatastro.gob.es>.

Més informació sobre la valoració de béns immobles i el valor de referència a:

<https://atc.gencat.cat/valor-referencia>.

A efectes de l'impost, la valoració de les **accions o participacions sense cotització en mercats organitzats** s'ha de realitzar d'acord amb el valor de mercat (valor real), i pot no coincidir amb el seu valor comptable. En aquest sentit, vegeu les consultes DGT V2162-13 i DGTJ V110/21.

A.4.3. Concepte de valor per a fets imposables fins al 31.12.2021

A l'efecte d'aquest impost, tret que resulti d'aplicació alguna norma específica, es considera que el valor dels béns i drets és el seu valor de mercat. No obstant això, si el valor declarat per les persones interessades és superior al valor de mercat, aquesta magnitud es prendrà com a base imposable.

S'entén per valor de mercat el preu més probable pel qual podria vendre's, entre parts independents, un bé lliure de càrregues.

Per comprovar el valor dels béns i drets l'Agència Tributària de Catalunya utilitza els criteris que s'especifiquen en el document "Valors per a la comprovació de béns immobles" en base al qual es determina el que l'Administració entén com a valor del bé o dret gravat.

D'altra banda, l'Agència Tributària de Catalunya també publica anualment unes "Instruccions de comprovació de valors dels béns immobles" on s'estableixen uns paràmetres de caràcter objectiu que serveixen per classificar els expedients en prioritaris i no prioritaris, amb vista a l'eventual comprovació de valor, i que té en compte el valor declarat pels obligats tributaris.

Aquesta informació es pot consultar a: <https://atc.gencat.cat/ca/normativa-i-criteris/valoracions-immobiliaries/>.

A efectes de l'impost, la valoració de les **accions o participacions sense cotització en mercats organitzats** s'ha de realitzar d'acord amb el valor de mercat (valor real), i pot no coincidir amb el seu valor comptable. En aquest sentit, vegeu les consultes DGT V2162-13 i DGTJ V110/21.

A.4.4. Parament domèstic

El parament domèstic són els efectes personals de la llar i altres béns personals de la persona difunta, llevat de les joies, pells de luxe, vehicles, embarcacions, objectes d'art i antiguitats.

Llevat que les persones interessades acreditin feaentment la seva inexistència, es presumirà que el parament domèstic forma part de la massa hereditària, per la qual cosa, si no estigués inclòs en l'inventari dels béns relictos de la persona causant s'addicionarà per determinar la base imposable dels drethavents als quals s'hagi d'imputar.

El parament domèstic es valora en el 3 % de l'import del cabal relict de la persona causant, excepte quan les persones interessades li assignin un valor superior o provin feaentment la seva inexistència, o bé quan el seu valor sigui inferior al que resulti de l'aplicació del percentatge esmentat.

En el càlcul del 3 % no s'inclourà en el cabal relict el valor dels béns no afectes al servei de l'habitatge familiar o a l'ús personal del causant (valor net de les activitats empresarials o professionals, dipòsits en compte corrent o d'estalvis i altres imposicions, valors representatius de la cessió a tercers de capitals propis, valors representatius de la participació en fons propis d'entitats, béns immobles llogats o en oferta de lloguer, béns immobles cedits gratuïtament, béns immobles en construcció o esta ruïnós, béns immobles rústics sense habitatge, solars, etc.).

En l'aplicació d'aquest percentatge tampoc s'ha d'incloure en el cabal relict el valor dels béns addicionats ni, si n'hi hagués, el de les donacions o contractes i pactes successoris acumulats. Tampoc s'hi inclourà l'import de les quantitats que procedeixin d'assegurances de vida contractades per la persona causant, si l'assegurança és individual, ni l'import de les assegurances en què figuri com a persona assegurada, si fos col·lectiva.

El valor del parament domèstic així calculat s'ha de minorar en el dels béns que, tal com disposa l'article 1.321 del Codi Civil o disposicions anàlogues de dret civil foral o especial, s'han de lliurar al cònjuge supervivent. En cas de resultar d'aplicació el dret civil de Catalunya, l'article 231-30 del

Codi Civil de Catalunya estableix que correspon al cònjuge supervivent, no separat legalment o de fet, la propietat de la roba, del mobiliari i dels estris que formen el parament de l'habitatge conjugal i que els dits béns no es computen en el seu haver hereditari. En tot cas, l'import a minorar es fixa en el 3 % del valor cadastral de l'habitatge habitual del matrimoni, excepte que les persones interessades n'acreditin fefaentment un de superior.

L'import del parament s'ha de fer constar a l'apartat J. Parament domèstic del model 660.

Per a més informació es pot consultar el Criteri administratiu de 21 de juliol de 2021 per aplicar la jurisprudència del Tribunal Suprem en relació amb l'aixovar domèstic presumpte, publicat per l'ATC: <https://atc.gencat.cat/ca/agencia/normativa-i-criteris/resolucions-instruccions-atc/>.

Exemple pràctic

Plantejament

Valor total de l'herència: 1.250.000 €.

Persones hereves: la vídua i un fill.

Els béns de l'herència són:

- L'habitatge habitual amb un valor de referència de 150.000 € i un valor cadastral de 110.000 €.
- Un apartament a la platja, que la persona causant utilitzava com a segona residència, amb un valor de referència de 100.000 €.
- Un compte corrent amb 100.000 € en la data de defunció.

Càlcul del parament domèstic

Base de càlcul (casella 200): 250.000,00 €.

Valoració 3% (casella 201): 7.500,00 €.

Valor cadastral de l'habitatge habitual (casella 202): 110.000,00 €.

Descompte de la part corresponent al cònjuge supervivent (casella 203): 3.300,00 € (3 % de la casella 202).

Valor calculat del parament domèstic (casella 204): 4.200,00 € (casella 201 – casella 203).

A.4.5. Càrregues, deutes i despeses deduïbles

• Càrregues deduïbles

Només són deduïbles com a càrregues els censos i les pensions, i no ho són les hipoteques i les penyores. La hipoteca no és una càrrega perquè no suposa una disminució del valor del bé, però el capital pendent d'amortitzar del préstec hipotecari pot ser deduïble com a deute.

a) **Censos.** Els censos són prestacions periòdiques dineràries anuals de caràcter perpetu o temporal que es vinculen a la propietat d'una finca, la qual respon directament i immediatament del seu pagament.

Per exemple, si un immoble urbà està gravat, segons consta en el registre de la propietat, amb un cens pel qual s'havia de pagar un cànon o rèdit anual, el capital que correspon com a redempció del cens, segons les normes civils catalanes, disminueix el valor de l'immoble.

b) **Pensions.** El contracte aleatori de renda, tant si és vitalícia com temporal, obliga la persona deutora a pagar una pensió o rèdit anual a una altra persona a canvi d'un capital en béns mobles o immobles, el domini dels quals se li transfereix amb la càrrega de la pensió.

Per obtenir la base imposable de les pensions s'ha de capitalitzar la renda anual a l'interès legal i s'ha de prendre del capital resultant la part que, segons les regles establertes per valorar els usdefruits, correspon a l'edat de la persona pensionista, si la pensió és vitalícia, o a la durada de la pensió, si és temporal.

Així, el valor de capitalització és igual a un percentatge del capital calculat d'acord amb la fórmula següent:

$$(\text{Renda anual} \times 100) \div \text{interès legal del diner}$$

El tipus d'interès legal es fixa cada any a la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. Tant l'interès legal com el de demora es pot consultar al web de l'ATC.

L'import del cens i les pensions s'ha de fer constar a l'apartat I. Càrregues deduïbles del model 600.

- **Deutes deduïbles**

Es poden deduir els deutes que deixa la persona difunta, que s'acrediten per mitjà d'un document públic o d'un document privat, d'acord amb els requisits establerts per l'article 1.227 del Codi civil, o que es justifiquen per qualsevol altre mitjà.

També es poden deduir les quantitats que constitueixen deutes de la persona difunta per raó de tributs de l'Estat, de les comunitats autònomes o de corporacions locals o deutes de la Seguretat Social, i que satisfacin les persones hereves, encara que corresponguin a liquidacions girades després de la mort de la persona causant.

No són deduïbles els deutes a favor de les persones hereves, legatàries de part alíquota, cònjuges, ascendents, descendents o germans, encara que renunciïn a l'herència.

L'import del deutes s'ha de fer constar a l'apartat K. Deutes deduïbles del model 660.

- **Despeses deduïbles**

Són despeses deduïbles les derivades de darrera malaltia, enterrament i funeral o litigi en interès comú de totes les persones hereves, derivades del procediment de divisió judicial de l'herència o de la declaració d'hereus abintestat, quan aquesta esdevé litigiosa.

Les despeses de darrera malaltia es dedueixen sempre que l'import quedi acreditat i hagin estat satisfetes per les persones hereves.

L'import de les despeses s'ha de fer constar a l'apartat L. Despeses deduïbles del model 660.

A.4.6. Béns addicionables

La base per liquidar l'impost sobre successions per herència, a més dels béns existents a nom de la persona difunta a la data de defunció, ha d'incloure altres béns que no constaven a la seva titularitat, com els següents:

- Els béns que hagin pertangut a la persona difunta durant l'any anterior a la defunció.

S'han d'addicionar els béns de totes classes que hagin pertangut a la persona causant de la successió fins a un any abans de la defunció, excepte prova fefaent que aquests béns els hagués transmès a una persona diferent de l'hereu, legatari, parent dins el tercer grau o cònjuge de qualsevol d'ells o de la persona causant.

Es presumeix que els béns van pertànyer a la persona causant si els dipòsits, comptes corrents o d'estalvi, préstecs amb garantia o altres contractes similars, figuraven al seu nom o bé constaven inscrits al seu nom en els amillaments, cadastres, registres fiscals, registre de la propietat o altres de caràcter públic.

No s'aplica la presumpció i, per tant, no s'han d'addicionar aquests béns, quan es justifica de manera suficient que el diner o altres béns subrogats en substitució dels transmesos estan inclosos dins el cabal hereditari.

La no justificació de l'existència de diner o de béns subrogats no obsta al dret de les persones interessades de demostrar la realització de la transmissió.

Aquesta presumpció afecta tots els drethavents en la mateixa proporció en què siguin hereus, excepte que fefaentment acreditin la transmissió a l'hereu, legatari, parent dins el tercer grau o cònjuge de qualsevol d'ells o de la persona causant, que a afectes fiscals assumeix la condició d'hereu o legatari, si no la tingués ja.

- Els béns que la persona difunta va adquirir en usdefruit en els tres anys anteriors a la defunció.

S'han d'addicionar els béns i drets que, durant els tres anys anteriors a la defunció, la persona causant va adquirir, a títol onerós, en usdefruit per a si mateixa i en nua propietat per a un hereu, legatari, parent dins del tercer grau o cònjuge de qualsevol d'ells o de la persona causant.

No s'aplica la presumpció i, per tant, no s'han d'addicionar a l'herència aquests béns quan es justifica de manera suficient que la persona que va adquirir la nua propietat va satisfer a la persona transmissor el diner o li va lliurar béns o drets de valor equivalent suficients per a la seva adquisició.

La no justificació de l'existència de diner o de béns subrogats no obsta al dret de les persones interessades de demostrar la realització de la transmissió.

Aquesta presumpció afecta exclusivament la persona adquirent de la nua propietat, que haurà de presentar l'autoliquidació per l'adquisició per causa de mort del ple domini del bé o del dret de què es tracti. La pràctica d'aquesta autoliquidació exclou la que hagués correspost per la consolidació del ple domini.

- Els béns dels quals la persona difunta va transmetre la nua propietat durant els quatre anys anteriors a la defunció

S'han d'addicionar els béns i els drets que, durant els quatre anys anteriors a la defunció, la persona causant va transmetre a títol onerós i se'n va reservar el dret d'usdefruit o d'altres de la persona adquirent, o qualsevol altre dret vitalici. S'exceptuen els contractes de renda vitalícia amb una entitat dedicada a aquestes operacions.

No s'aplica la presumpció i, per tant, no s'han d'addicionar a l'herència aquests béns quan en el cabal hereditari figuren diners o altres béns per valor equivalent, rebuts en contraprestació de la transmissió de la nua propietat.

La no justificació de l'existència de diner o de béns subrogats no obsta al dret de les persones interessades de demostrar la realització de la transmissió.

Aquesta presumpció afecta exclusivament la persona adquirent de la nua propietat que, en cas de no ser hereva serà considerada legatària, i haurà de presentar autoliquidació per l'adquisició per causa de mort del ple domini del bé o dret de què es tracti. La pràctica d'aquesta liquidació exclourà la que hagués correspost per la consolidació del ple domini.

- Els valors i efectes dipositats en el supòsit d'endós

S'han d'addicionar els valors i efectes dipositats que no es van retirar abans de la defunció de la persona endossant, els resguards dels quals s'haguessin endossat o s'hagués pres nota de l'endós en els llibres de la persona dipositària, i els valors nominatius que també es van endossar, si la transferència no es va fer constar en els llibres de l'entitat emissora abans de la defunció de la persona causant.

Aquesta presumpció queda desvirtuada si es justifica de manera suficient que el preu o equivalència del valor dels béns i efectes transmesos s'ha incorporat al patrimoni de la persona venedora o cedent i figura en l'inventari de la seva herència, o si es justifica suficientment que la retirada de valors o efectes o la presa de nota de l'endós no s'ha pogut verificar amb anterioritat a la defunció de la persona causant per causes independents a la seva voluntat i a la de la persona endossatària. Aquesta addició es pot realitzar en base a les casuístiques anteriors.

L'addició de béns en base a aquesta presumpció afecta exclusivament la persona endossatària dels valors que, si no tingués la condició d'hereva, serà considerada legatària.

Nota sobre l'exclusió de l'addició i sobre la deducció de l'ITPAJD

No s'han d'addicionar els béns i els drets esmentats en els apartats anteriors si quan es van adquirir es va satisfer, per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, una quantitat superior a la que resulti d'aplicar al valor comprovat dels béns, en el moment de l'adquisició, el tipus mitjà efectiu que correspondria a l'hereu o al legatari afectat per la presumpció, en l'impost sobre successions i donacions.

Si la quantitat ingressada per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats fos inferior a la que resulti d'aplicar al valor comprovat de cadascun dels béns, en el moment de l'adquisició, el tipus mitjà efectiu que correspondria per l'impost sobre successions i donacions a l'hereu o legatari afectat per la presumpció, cal addicionar els béns, i el subjecte passiu té dret a deduir de la quota a ingressar l'import pagat en concepte d'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

Nota sobre els grups M1 i M2 en la relació de béns

Quan s'empleni el model 660 amb el programa d'ajuda o en PDF:

- En el **grup M1** es relacionaran els béns addicionats en virtut de presumpcions legals, sempre que s'atribueixin a tots els drethavents en la mateixa proporció en què fossin hereus.
- En el **grup M2** es relacionaran els béns addicionats en virtut de presumpcions legals sempre que no s'atribueixin al cabal hereditari, sinó a la base imposable individual d'alguna de les persones interessades.

L'import dels béns addicionats que s'atribueixen individualment a cadascun dels hereus o legataris consta en la casella 4 del model 650.

A.4.7. Assegurances de vida

La base imposable és l'import que percep la persona beneficiària. Aquest import se suma a la resta dels béns i drets de l'herència que corresponen a la persona beneficiària.

Les assegurances s'han de relacionar a l'apartat N. Assegurances del model 660.

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import total d'assegurances percebudes a l'apartat Base imposable real, casella 3, del model 650.

A.4.8. Regles especials en supòsits d'existència d'usdefruits

En els casos en què a l'herència hi ha un usdefruit, s'estableixen regles especials per determinar la base de liquidació de cada persona interessada.

A.4.8.1. Constitució de l'usdefruit i altres institucions

- **Usdefruit temporal.** El seu valor és el resultat de calcular un 2 % per a cada període d'un any d'usdefruit i aquest percentatge s'aplica sobre el valor del bé en ple domini, sense que el valor de l'usdefruit pugui excedir el 70 %.
- **Usdefruit vitalici.** El seu valor s'estima igual al 70 % del valor total dels béns, quan la persona usufructuària té menys de 20 anys. Aquest valor minora a mesura que augmenta l'edat, en la proporció d'un 1 % menys cada any de més, amb el límit mínim del 10 % del valor total.

Norma de càlcul pel percentatge de valor que representa l'usdefruit vitalici:

89 anys – l'edat de la persona usufructuària

El resultat no pot ser superior al 70 % ni inferior al 10 %

- **Nua propietat.** El seu valor es computa per la diferència entre el valor de l'usdefruit i el valor total dels béns subjectes a l'usdefruit.

Exemple pràctic

Plantejament

En el seu testament, l'Àngel nomena hereu el seu fill Bernat i usufructuària universal de tota l'herència, la seva dona Carme, de 62 anys. El valor de l'herència neta és d'1.300.000,00 €. El patrimoni preexistent d'en Bernat en el moment de la mort de l'Àngel era de 200.000 € i el de la Carme de 600.000 €.

Valoració de l'usdefruit i de la nua propietat:

- Usdefruit: $1.300.000,00 \times 27\%$ (89 – 62, edat de la usufructuària): 351.000,00 €.
- Nua propietat: $1.300.000,00 - 351.000,00 = 949.000,00$ €.

Autoliquidació que ha de fer la Carme, vídua usufructuària

Ha d'emplenar l'apartat Base imposable real del model 650:

- Cabal hereditari fiscal (casella 1): 1.300.000,00 €.
- Participació de la persona contribuent en el cabal hereditari (casella 2): 351.000,00 €.
- Percepcions com a persones beneficiàries de contractes d'assegurança de vida (casella 3): 0,00 €.
- Béns addicionables a la base imposable individual (casella 4): 0,00 €.
- **Base imposable real: 351.000,00 €.**
- Reducció per parentiu (casella 301): 100.000,00 €.
- Total reduccions (casella 11): 100.000,00 €.
- Base liquidable real (casella 13): 251.000,00 €.
- Fins a 150.000,00 (casella 501): 14.500,00 €.
- Resta 101.000,00 al 17,00 % (casella 502): 17.170,00 €.
- Quota íntegra (casella 15): 31.670,00 €.
- Coeficient multiplicador (casella 503): 1,1000
- Quota tributària (casella 16): 34.837,00 €.
- Bonificació a la quota tributària (casella 18): 34.488,63 €.
- Quota a ingressar (casella 21): 348,37 €.

Autoliquidació que ha de fer en Bernat, nu propietari

Ha d'emplenar els apartats Base imposable real i Base imposable teòrica del model 650:

Base imposable real:

- Cabal hereditari fiscal (casella 1): 1.300.000,00 €.
- Participació de la persona contribuent en el cabal hereditari (casella 2): 949.000,00 €.
- Percepcions com a persones beneficiàries d'assegurança de vida (casella 3): 0,00 €.
- Béns addicionables a la base imposable individual (casella 4): 0,00 €.
- **Base imposable real: 949.000,00 €.**

Base imposable teòrica (desmembrament de domini: béns en nua propietat):

- Valor del ple domini (casella 6): 1.300.000,00 €.
- Valor en nua propietat (casella 7): 949.000,00 €.
- Base imposable teòrica (casella 10): 1.300.000,00 € (casella 5 + casella 6 – casella 7)
- Reducció per parentiu (casella 301): 100.000,00 €.
- Total reduccions (casella 11): 100.000,00 €.

Quota tributària. Tipus mitjà efectiu:

- Base liquidable teòrica (casella 14): 1.200.000,00 € (casella 10 – casella 11).
- Fins a 800.000,00 (casella 601): 153.000,00 €.
- Resta 400.000,00 al 32,00 % (casella 602): 128.000,00 €.
- Total (casella 603): 281.000,00 € (casella 601 + casella 602)
- Coeficient multiplicador (casella 604): 1,0000
- Quota (casella 605): 281.000,00 €.
- **Tipus mitjà efectiu (casella 17): 23,41 %**
- **Base liquidable real (casella 13): 849.000,00 €** (casella 5 – casella 11)

-
- **Quota tributària ajustada (casella 16): 198.750,90 €** (casella 13 × casella 17)
 - **Bonificació de la quota tributària (casella 18): 81.408,37 € (*)**
 - **Quota a ingressar (casella 21): 117.342,53 €**

(*) L'[apartat A.6.3](#) conté les bonificacions i un exemple de càlcul de la bonificació. En aquest exemple el càlcul del percentatge de bonificació a aplicar sobre la quota tributària és el resultat de: $(1.000.000 \times 44,25\% + 300.000 \times 30,00\%) \div 1.300.000 = 40,96\%$.
Bonificació de la quota tributària: $198.750,90 \times 40,96\% = 81.408,37 \text{ €}$

Quan es produeix el desmembrament del domini d'un bé o d'un dret per constitució d'un usdefruit, la liquidació que ha de fer la persona nua propietària no és sobre la totalitat de la base, sinó sobre la base liquidable real, segons el tipus mitjà de gravamen per determinar la quota tributària. Per calcular aquest tipus mitjà s'aplica l'escala de gravamen al valor íntegre dels béns, sense tenir en compte l'usdefruit. Un cop aplicada l'escala de gravamen i els coeficients multiplicadors, s'obté la quota tributària que es multiplica per 100 i es divideix per la base liquidable teòrica, i així, resulta el tipus mitjà de gravamen.

- **La base imposable real** (casella 5 del model 650) és el que veritablement s'hereta a la mort de la persona causant o difunta, tenint en compte l'existència d'un usdefruit.
- **La base imposable teòrica** (casella 10 del model 650) és la que correspon al valor total dels béns, sense tenir en compte l'usdefruit.
- **La base liquidable** (casella 13 del model 650) és la que resulta d'aplicar a la base imposable les reduccions que estableix la llei (vegeu l'[apartat A.5.](#)).
- **Usdefruits successius.** El valor de la nua propietat en el cas d'usdefruits successius es calcula tenint en compte l'usdefruit de percentatge més gran (és a dir, segons l'edat de la persona més jove). Quan s'extingeix aquest usdefruit, la persona nua propietària paga per l'augment de valor que experimenta la nua propietat, i així successivament, quan s'extingeixen la resta d'usdefruits.
- **Dret d'ús i habitació.** El seu valor resulta d'aplicar el 75 % al valor dels béns subjectes a aquest dret, d'acord amb les regles corresponents a la valoració dels usdefruits vitalicis o temporals.

A.4.8.2. Extinció de l'usdefruit. Consolidació de domini

Quan s'extingeix l'usdefruit per defunció de la persona usufructuària, la persona nua propietària ha de pagar el percentatge de l'usdefruit que s'incorpora al seu patrimoni. Ha d'aplicar a la base liquidable el tipus de gravamen, d'acord amb el valor i la tarifa vigents en el moment del desmembrament. En el cas que la consolidació de domini sigui per causa diferent a la mort de la persona usufructuària o del termini previst, la persona adquirent ha de pagar la liquidació que tingui un import més elevat, ja sigui la liquidació pendent a causa del desmembrament del domini o bé la que correspon al negoci jurídic en virtut del qual s'extingeix el domini.

Exemple pràctic amb el mateix plantejament que l'exemple anterior

Autoliquidació que ha de fer en Bernat, nu propietari, per consolidació de domini a la mort de la Carme, usufructuària

Base imposable: $1.300.000,00 \times 27\%$ (percentatge de l'usdefruit) = 351.000,00 €.

Reduccions: no es pot aplicar cap reducció perquè la única que es podia aplicar era per parentiu i la va esgotar en el moment de la presentació de l'autoliquidació per l'adquisició de la nua propietat.

Tipus aplicable: 23,41% (el tipus mitjà de l'herència de l'Àngel, el causant).

Bonificació de la quota tributària: 40,96%.

Per fer aquesta autoliquidació s'ha d'utilitzar el **model 653**.

Més informació sobre la [consolidació de domini](#).

A.4.9. Regles especials en supòsits d'existència de donacions o contractes i pactes successoris acumulables, anteriors a la data de la defunció

També formen part de la base imposable, als efectes de calcular el tipus mitjà de la successió:

- Les donacions i altres transmissions equiparables que la persona difunta hagués fet a favor de les persones beneficiàries de l'herència dins els quatre anys anteriors a la seva defunció.
- Els béns de la persona difunta que, dins els quatre anys anteriors a la seva defunció, les persones beneficiàries de l'herència haguessin adquirit a través de contractes i pactes successoris (en vigor des de l'01.07.2021).

L'import de la donació o contracte o pacte successori acumulable s'ha de fer constar a l'apartat O del model 660.

Exemple pràctic continuant amb les dades de l'exemple anterior, si l'Àngel també va fer donació al seu fill d'un immoble per valor de 600.000,00 €

Autoliquidació que ha de fer en Bernat

Ha d'emplenar l'apartat Base imposable teòrica del model 650 de la manera següent:

Base imposable teòrica (desmembrament de domini: béns en nua propietat):

- Valor del ple domini (casella 6): 1.300.000,00 €.
- Valor en nua propietat (casella 7): 949.000,00 €.
- **Donacions acumulables (casella 8): 600.000,00 €.**
- **Base imposable teòrica (casella 10): 1.900.000,00 €** (casella 5 + casella 6 – casella 7 + casella 8).
- Reducció per parentiu (casella 301): 100.000,00 €.
- Total reduccions (casella 11): 100.000,00 €.

Quota tributària. Tipus mitjà efectiu:

- Base liquidable teòrica (casella 14): 1.800.000,00 € (casella 10 – casella 11).
- Fins a 800.000,00 (casella 601): 153.000,00 €.
- Resta 1.000.000,00 al 32,00 % (casella 602): 320.000,00 €.
- Total (casella 603): 473.000,00 € (casella 601 + casella 602).
- Coeficient multiplicador (casella 604): 1,0000
- Quota (casella 605): 473.000,00 €.
- **Tipus mitjà efectiu (casella 17): 26,27 %**
- **Base liquidable real (casella 13): 849.000,00 €** (casella 5 – casella 11).
- **Quota tributària ajustada (casella 16): 223.032,30 €** (casella 13 × casella 17).
- **Bonificació de la quota tributària (casella 18): 91.354,03 €** (*).
- **Quota a ingressar (casella 21): 131.678,27 €.**

(*) L'[apartat A.6.3](#) conté les bonificacions i un exemple de càlcul de la bonificació. En aquest exemple el càlcul del percentatge de bonificació a aplicar sobre la quota tributària és el resultat de: $(1.000.000 \times 44,25\% + 300.000 \times 30,00\%) \div 1.300.000 = 40,96\%$.
Bonificació de la quota tributària: $849.000,00 \times 40,96\% = 91.354,03 €$.

En el cas d'acumulació de donacions, la base imposable a què es fa referència per calcular la bonificació no inclou l'import de la donació acumulada (base liquidable de la donació).

A.4.10. Efectes de la partició de l'herència

La partició o repartiment de béns determinats entre les persones hereves i legatàries la pot fer la persona difunta en el seu testament o heretament. També pot no fer-la i limitar-se a designar persones hereves per parts iguals o desiguals, sense atribució de béns concrets, o bé no fer ni testament ni heretament.

- **Principi d'igualtat en la partició**

La liquidació de l'impost sobre successions s'ha de fer segons les instruccions de la persona que causa la successió expressades en el seu testament o heretament. En el cas que no hi hagi testament, es fa segons estableix la llei civil aplicable, en la declaració d'hereus abintestat.

D'acord amb el principi d'igualtat en la partició, qualsevol que siguin les particions i adjudicacions que facin les persones interessades, es considera, als efectes de l'impost, com si s'haguessin fet amb estricta igualtat i d'acord amb les normes de la successió (l'heretament, el testament o la llei).

Exemple pràctic

Plantejament

En Pau i en Martí són hereus per parts iguals dels béns del seu pare. Quan accepten l'herència, fan particions i adjudicacions: en Pau s'adjudica un pis amb valor declarat de 600.000,00 € i en Martí s'adjudica un fons d'inversió per valor de 300.000,00 €.

Liquidació de l'impost sobre successions:

- Base imposable d'en Pau: 450.000,00 €.

- Base imposable d'en Martí: 450.000,00 €.

Total herència: 600.000,00 + 300.000,00 = 900.000,00 €.

Total herència per a cada germà: 900.000,00 ÷ 2 germans: 450.000,00 €.

- **Excessos d'adjudicació**

La partició feta per les persones hereves, en què s'adjudiquen béns concrets a cada persona hereva, legatària o legitimària, es pot efectuar sense modificar el valor total que correspon a cada persona interessada, o es pot fer adjudicant a alguna o algunes d'elles béns de més valor del que els correspon. En aquest últim cas hi ha un excés d'adjudicació, que pot suposar una liquidació per l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats en la modalitat de transmissions patrimonials oneroses (model 600), si hi ha contraprestació als altres hereus, o per l'impost sobre successions i donacions, en la modalitat de donació (model 651), si no n'hi ha.

L'excés d'adjudicació no està subjecte a transmissions patrimonials com a tal, en el cas que un bé sigui indivisible o desmereixi molt amb la divisió, sempre que la persona adjudicatària compensi a l'altra l'excés, en metàl·lic. A més de la compensació en diners, també es considera compensació en metàl·lic l'assumpció de deutes de l'altre comuner o la dació en pagament amb altres béns, d'acord amb la STS 1502/2019, de 30 de octubre [Roj: STS 3480/2019]. Ara bé, en el cas de dació en pagament d'altres béns, qui rep el bé privatiu d'un dels comuns en compensació, ha de tributar per l'adjudicació del bé en pagament d'un deute per la modalitat de transmissions patrimonials de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

En les particions fetes en la mateixa escriptura d'acceptació d'herència en què les persones interessades s'adjudiquin béns indivisibles amb compensació en metàl·lic dels excessos, l'escriptura tampoc no resta subjecta a la quota gradual de la modalitat d'actes jurídics documentats de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats.

El concepte d'indivisió és una qüestió de fet que requereix prova.

Exemple pràctic

Plantejament

En Lluís i en Manel són hereus per parts iguals dels béns del seu pare. Quan accepten l'herència, fan participacions i adjudicacions: en Lluís s'adjudica un pis de fàcil divisió perquè era el resultat de la unió prèvia de dos pisos, amb un valor declarat de 600.000,00 € i en Manel s'adjudica un fons d'inversió per valor de 300.000,00 €.

Diferents supòsits:

- Supòsit a): en Lluís compensa en Manel per l'excés, amb entrega de 150.000,00 €.
- Supòsit b): en Lluís no compensa l'excés a en Manel.
- Supòsit c): el pis és un bé indivisible i hi ha compensació de 150.000,00 € d'en Lluís a en Manel.

Tributació per l'excés (l'excés és de 150.000,00 € perquè 450.000,00 € és la participació de cada hereu segons el principi d'igualtat i 600.000,00 € és l'import de l'adjudicació d'en Lluís):

- Supòsit a): en Lluís ha de tributar per l'excés d'adjudicació per la modalitat de transmissions patrimonials, al tipus del 10 % (immobles), sobre la base de 150.000,00 €.
- Supòsit b): en Lluís ha de tributar per la modalitat de donacions per donació entre germans.
- Supòsit c): no tributa.

A.4.11. Efectes de la renúncia de l'herència

La renúncia a l'herència o al llegat, d'alguna o algunes de les persones hereves o legatàries, pot tenir efectes en la tributació.

• Renúncia pura, simple i gratuïta

Si hi ha una renúncia pura, simple i gratuïta d'una persona hereva o legatària, la persona beneficiària d'aquesta renúncia és qui ha de liquidar l'impost.

Si la persona beneficiada per la renúncia ho és per **substitució vulgar**, s'ha de tenir en compte el parentiu entre el causant i la persona que resulta hereva o legatària com a conseqüència de la renúncia, d'acord amb l'article 53.1 del Reial decret 1629/1991, del 8 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions. En aquest sentit, vegeu la consulta de la DGT V0350-21.

Exemple pràctic

Plantejament

L'Albert, en el seu testament, nomena hereu el seu nebot Miquel, amb substitució vulgar d'en Miquel per l'esposa de l'Albert, l'Anna.

En Miquel renuncia de manera pura i simple a l'herència, i com que hi ha prevista la substitució vulgar, la beneficiària de la renúncia serà l'Anna.

Tributació

En Miquel no tributa perquè ha renunciat de manera pura i simple i s'entén que no ha adquirit res.

L'Anna liquidarà per l'herència, com a hereva, i en la successió s'ha de tenir en compte el parentiu entre l'Albert i l'Anna.

Per fer la liquidació en cas que **no s'hagi previst la substitució vulgar**, si la persona beneficiada per la renúncia no rep altres béns de la persona causant o difunta, s'ha de tenir en compte el coeficient de parentiu amb el causant, llevat que el coeficient multiplicador de la persona renunciant amb el causant sigui superior al que correspongui a la persona beneficiària, d'acord

amb l'article 58.1 del Reial decret 1629/1991, del 8 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions. També s'ha de tenir en compte el coeficient de parentiu amb el causant, llevat que el coeficient multiplicador de la persona renunciant amb el causant sigui superior al que correspongui a la persona beneficiària, en els supòsits de successió intestada quan el cridat a succeir renuncia a l'herència. En aquest sentit, vegeu la consulta de la DGT V0350-21. Ara bé, quan s'aplica el coeficient de parentiu del causant, sempre s'ha de tenir en compte el valor del patrimoni preexistent de la persona beneficiària.

També cal tenir en compte que en els casos en què s'ha d'aplicar el grup de parentiu de la persona renunciant, si la persona beneficiària de la renúncia rep directament altres béns de la persona causant, respecte dels béns que adquireix per substitució vulgar només s'aplica el que disposa el paràgraf anterior quan la suma de la quota a ingressar de les autoliquidacions per l'adquisició separada dels béns que ha adquirit directament de la persona causant i dels béns que ha adquirit com a conseqüència de la renúncia fos superior a la quota a ingressar de l'autoliquidació realitzada sobre la totalitat dels béns adquirits de la persona causant (aplicant en aquest cas el parentiu entre la persona beneficiària i la persona causant), d'acord amb l'article 58.2 del Reial decret esmentat.

Exemple pràctic

Plantejament

L'Albert atorga testament i nomena hereu el seu cosí Jordi i no preveu substitució vulgar.

En Jordi renuncia de manera pura i simple a l'herència, i com que no hi ha prevista la substitució vulgar, l'hereu es determina per successió intestada.

D'acord amb les normes de la successió intestada, l'hereu és el pare d'en Jordi, en Marc (tiet de l'Albert), que accepta l'herència en escriptura pública.

Tributació

En Jordi no tributa perquè ha renunciat de manera pura i simple i s'entén que no ha adquirit res.

En Marc liquidarà per l'herència, com a hereu. A efectes del coeficient de parentiu se li aplicarà el grup de la persona renunciant, en Jordi (que era grup IV), en comptes del que té en Marc amb l'Albert (grup III), perquè el coeficient de la persona renunciant és més alt, d'acord amb l'article 58.1 del Reial decret 1629/1991.

• **Renúncia a favor de persona determinada**

En el cas que la renúncia no sigui pura i simple, sinó a favor d'una persona concreta, es produeix una doble tributació: d'una banda, la liquidació de l'impost de l'herència l'ha de fer qui renuncia, perquè per poder cedir aquesta herència a un tercer, prèviament l'ha hagut d'adquirir i, per tant, acceptar; d'altra banda, s'ha de liquidar per aquesta nova transmissió que implica la renúncia: per l'impost sobre transmissions patrimonials (si és en canvi de preu) o per l'impost sobre successions, modalitat donació (si és gratuïta).

Atenció: en cas que la renúncia sigui a favor de totes les persones a les quals, d'acord amb la normativa civil, correspondria la quota de l'herència o el llegat de la persona renunciant, s'entén que l'herència o el llegat ha estat repudiada d'acord amb l'article 461-6.2 del Codi civil de Catalunya i, per tant no es produeix una doble tributació.

• **Renúncia de l'herència prescrita**

La renúncia feta un cop prescrit l'impost corresponent a l'herència o al llegat es considera, a efectes fiscals, com una donació en favor de la persona beneficiària d'aquesta renúncia.

A.5. Base liquidable i reduccions

La base liquidable s'obté d'aplicar sobre la base imposable les reduccions aprovades a Catalunya, algunes de les quals substitueixen les regulades per l'Estat.

A.5.1. Reducció per parentiu

En les adquisicions per causa de mort s'aplica una reducció en la base imposable per raó del grau de parentiu entre la persona adquirent i la persona difunta, en els termes següents:

a) **Grup I** (adquisicions per fills menors de 21 anys i altres descendents menors de 21 anys): 100.000, més 12.000 € per cada any de menys de 21 que tingui, fins a un límit de 196.000 €.

També es poden beneficiar d'aquesta reducció els menors de 21 anys que siguin fills del cònjuge o de la parella estable de la persona donant, atès que a efectes de l'impost s'han d'assimilar a descendents.

Des de l'01.01.2022, les relacions entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, resten assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per tant, les persones acollides que reben béns en herència, llegat o qualsevol altre títol successori de la persona o persones acollidores es poden considerar descendents menors de 21 anys a efectes d'aplicar la reducció. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

b) **Grup II** (adquisicions per fills i resta de descendents de 21 anys o més, cònjuge, parella estable i ascendents):

- Cònjuge o parella estable: 100.000 €
- Fill/a: 100.000 €
- Resta de descendents: 50.000 €
- Ascendents: 30.000 €

La reducció per fill o filla i la reducció per ascendents també resulten d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció per fill o filla i la reducció per ascendents també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Als efectes de l'aplicació de la reducció per parentiu, els membres d'una relació de convivència d'ajuda mútua s'assimilen a la resta de descendents del grup II.

Per poder gaudir d'aquesta reducció, el convivent o convivents supervivents han d'acreditar l'existència de la relació de convivència d'ajuda mútua mitjançant l'escriptura pública de formalització de la relació, atorgada com a mínim dos anys abans de la mort de la persona causant, o bé mitjançant una acta de notorietat que demostrï un període mínim de dos anys de convivència.

c) **Grup III** (adquisicions per col·laterals de segon i tercer grau i per ascendents i descendents per afinitat): 8.000 €.

Exemples de parents del grup III:

- Col·laterals de segon grau consanguinis: germans i germanes

-
- Col·laterals de tercer grau consanguinis: oncles i ties respecte nebots i nebodes, i viceversa
 - Col·laterals de segon grau per afinitat: germans i germanes del/de la cònjuge
 - Col·laterals de tercer grau per afinitat: nebots i nebodes, així com oncles i ties del/de la cònjuge (quan són germans o germanes dels progenitors del/de la cònjuge)
 - Ascendents per afinitat: sogres
 - Descendents per afinitat: joves, gendres, fills i filles, i néts i nétes del/de la cònjuge

Hi ha parentiu per afinitat amb els parents consanguinis del cònjuge, per tant, amb els seus ascendents i descendents, amb els seus germans i amb els descendents dels germans.

No hi ha parentiu per afinitat amb el cònjuge del germà del cònjuge.

Tot i que els fills del cònjuge són descendents per afinitat, a efectes de l'impost es consideren fills, per la qual cosa s'han d'incloure en el grup II de parentiu.

El parentiu per afinitat és conseqüència del matrimoni, per tant, en el cas de les parelles estables no hi ha parentiu per afinitat ni amb els progenitors de la parella, ni amb els seus fills, néts, germans i descendents de germans.

El parentiu per afinitat s'extingeix per divorci però no s'extingeix per separació de fet ni per separació legal. Si el cònjuge vidu contreu matrimoni, el parentiu per afinitat amb la família del cònjuge difunt s'extingeix.

d) **Grup IV** (adquisicions per col·laterals de quart grau o de graus més distants i per estranys): no s'aplica cap reducció per raó de parentiu.

Exemple de d'integrants del grup IV:

- Col·laterals de quart grau: cosins i cosines
- Resta de parents col·laterals
- Persones sense relació de parentiu

L'import de la reducció per parentiu s'ha de fer constar a l'apartat Reducció per parentiu del model 650.

Cada persona beneficiària ha d'incloure a l'apartat Base imposable (casella 301, i casella 401 si es tracta de nua propietat), l'import de la reducció que li correspon.

A la seu electrònica de l'ATC podeu consultar informació sobre els [graus de parentiu](#).

A.5.2. Reducció per discapacitat

És una reducció complementària de les altres reduccions, que s'aplica a les persones causahavents que tenen la consideració legal de persones amb discapacitat.

La quantia de la reducció depèn del grau de discapacitat:

- Si el grau de discapacitat és igual o superior al 33 %, correspon una reducció de 275.000 €.
- Si el grau de discapacitat és igual o superior al 65 %, correspon una reducció de 650.000 €.

Acreditació:

- Resolució de l'ICASS (o d'un òrgan equivalent).
- Resolució de l'INSS (si és anterior a 27.01.2000 i es tracta d'un grau fins al 64 %).
- Sentència d'incapacitació legal.

L'import de la reducció per discapacitat s'ha de fer constar a l'apartat Reducció per discapacitat del model 650.

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 302 (i 402 si es tracta de nua propietat).

A.5.3. Reducció per a persones de 75 anys o més

En les adquisicions per causa de mort per persones del grup II de 75 anys o més s'aplica una reducció en la base imposable de 275.000 €.

Aquesta reducció és incompatible amb la reducció per discapacitat.

L'import d'aquesta reducció s'ha de fer constar a l'apartat Reducció per a persones grans del model 650.

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 303 (i 403 si es tracta de nua propietat).

A.5.4. Exempció i reduccions per assegurances

La quantia de les reduccions depèn de la data de contractació de les pòlisses i de la data de meritació de l'impost, que és la data de defunció de la persona causant.

a) Les pòlisses contractades abans del 19.01.1987 tenen les bonificacions fiscals següents:

- Exempció dels primers 3.005,06 € (per cada assegurança), si les persones beneficiàries són cònjuge, parella estable, ascendent, descendent, adoptant o adoptat (grups I i II).
- Reducció de la base imposable amb l'aplicació dels percentatges següents:
 - 90 %, sobre l'excés de 3.005,06 €, si les persones beneficiàries són cònjuge, parella de fet, ascendent, descendent, adoptant o adoptat (grups I i II)
 - 50 % si el parentiu és de col·lateral de segon grau (grup III)
 - 25 % si el parentiu és de col·lateral de tercer grau (grup III) o quart grau (grup IV)
 - 10 % si el parentiu és de col·lateral de grau més distant o no existeix parentiu (grup IV)

L'exempció i reducció s'aplica a cadascuna de les pòlisses contractades abans del 19.01.1987 i de les que sigui beneficiària la persona contribuent.

b) Les pòlisses contractades després del 19.01.1987 i amb data de meritació a partir de l'01.02.2014 gaudeixen d'una reducció del 100 %, amb un límit de 25.000 €, si llur parentiu amb la persona contractant morta és cònjuge, parella estable, descendent o ascendent. En el cas d'assegurances col·lectives o contractades per les empreses a favor de llurs treballadors, s'ha de tenir en compte el grau de parentiu entre la persona assegurada i la persona beneficiària.

La reducció és única per persona contribuent, sigui quin sigui el nombre de contractes d'assegurança de vida dels quals n'és beneficiària.

c) Concurrencia d'assegurances anteriors i posteriors a 19.01.1987. Opció per un dels dos règims de bonificacions.

Si una persona és beneficiària de contractes d'assegurança d'abans i de després del 19.01.1987, ha d'optar per un dels dos règims, ja que no es poden aplicar els dos.

També pot optar pel règim de després del 19.01.1987, si només té pòlisses anteriors a aquesta data.

Exemple pràctic

Plantejament

El difunt Enric deixa la seva dona Margarida com a beneficiària de dos contractes d'assegurança: un d'ells contractat el 12.10.1985 per un import de 3.500,00 €, i l'altre contractat en data 03.07.1995 per un import de 75.000,00 €.

Aplicació de les bonificacions i opció

Primera assegurança, de data 12.10.1985: aplicable el règim especial, que pel parentiu del cònjuge és:

Exempció: 3.005,06 €.

Reducció del 90 % sobre 494,94 € ($3.500,00 - 3.005,06 = 494,94$) = 445,45 €.

Base subjecta: 49,49 €.

Segona assegurança, de data 03.07.1995: aplicable el règim general, que pel parentiu del cònjuge és:

Reducció: 25.000,00 € (límit aplicable a totes les assegurances).

Opció més favorable: la 2a assegurança, ja que si s'apliqués la 1a l'import total de la reducció seria 3.450,51 € ($3.005,06 + 445,45$). En la 2a, en canvi, és aplicable l'import màxim de 25.000,00 €.

d) Assegurances per actes de terrorisme i missions internacionals

La reducció aplicable és del 100 % de la base imposable, per a totes les persones beneficiàries i sense cap límit quantitatiu.

L'import de la reducció per assegurances de vida s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per assegurances de vida".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 305 (i 405 si es tracta de nua propietat).

A.5.5. Reducció per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica

Es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor net dels elements patrimonials afectes a una activitat empresarial o professional de la persona difunta sempre que les adquisicions corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona causant, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamiliars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

També es pot aplicar la mateixa reducció respecte als béns de la persona difunta utilitzats en el desenvolupament de l'activitat empresarial o professional exercida pel cònjuge supervivent, quan aquest sigui l'adjudicatari dels béns en la partició hereditària o la persona causant de la successió els hi hagi atribuït.

També poden gaudir de la reducció les persones que, sense tenir la relació de parentiu que s'hi especifica, tenen una vinculació laboral o de prestació de serveis amb l'empresa o negoci amb una antiguitat mínima de 10 anys, i alhora amb tasques de responsabilitat en la gestió o direcció amb una antiguitat mínima de cinc anys.

Atenció: respecte dels béns aportats a les comunitats de béns i a les societats civils de les quals la persona causant és comunera o sòcia, a l'adquisició d'aquests pels seus successors, si s'escau, li resulta d'aplicació la reducció per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica.

Vegeu les consultes DGTJ 162E/14, de 29 de setembre de 2014, V181/21, de 19 de gener de 2022 i 16E/17, de 26 de febrer de 2017.

Concepte d'activitat empresarial o professional

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, té la consideració d'activitat empresarial o professional l'activitat que, per mitjà del treball personal o de la participació en el capital, o de tots dos factors conjuntament, suposa l'ordenació, per compte propi, de mitjans de producció o de recursos humans, o d'uns i altres alhora, amb la finalitat d'intervenir en la producció o la distribució de béns i de serveis.

En particular, tenen aquesta consideració les activitats extractives, de fabricació, de comerç o de prestació de serveis, incloses les d'artesania, agrícoles, forestals, ramaderes, pesqueres, de construcció o mineres, i l'exercici de professions liberals, artístiques i esportives.

Per acreditar l'existència d'una activitat empresarial o professional, cal que es compleixin els requisits següents:

- a) Que la persona transmissent estigui donada d'alta en el cens tributari o impost d'activitats econòmiques (IAE) en l'epígraf corresponent a l'activitat que desenvolupa.
- b) Que en la declaració de l'impost sobre la renda de la persona transmissent figurin com a tals els rendiments derivats de l'exercici de dita activitat.

L'existència de l'activitat empresarial o professional es pot acreditar per qualsevol altre mitjà admès en dret.

D'altra banda, s'entén que l'arrendament d'immobles es realitza com a activitat empresarial quan per a l'ordenació de l'activitat es té empleada com a mínim una persona amb contracte laboral i a jornada completa.

Béns afectes

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, tenen la consideració d'elements patrimonials afectes a una activitat econòmica, ja siguin de titularitat exclusiva del titular de l'activitat, com de titularitat compartida amb el cònjuge:

- a) Els béns immobles en què es duu a terme l'activitat.
- b) Els béns destinats a l'oferta de serveis econòmics i socioculturals per al personal al servei de l'activitat, exceptuant-ne els béns destinats a l'esbarjo o el lleure o, en general, els béns d'ús particular del titular de l'activitat econòmica.
- c) Els altres elements patrimonials que siguin necessaris per obtenir els rendiments de l'activitat.

En cap cas es consideren béns afectes a l'activitat:

- Els destinats exclusivament a l'ús personal de la persona transmissent o del seu cònjuge, descendents o col·laterals fins al tercer grau o els que estiguin cedits, per preu inferior al de mercat, a persones o entitats vinculades, d'acord amb el que preveu la Llei de l'impost sobre societats.
- Els que s'utilitzin simultàniament per a activitats econòmiques i per a necessitats privades, llevat que la utilització per a aquestes últimes sigui accessòria i notòriament irrellevant, és a dir, que s'utilitzin per a l'exercici de l'activitat econòmica i es destinin a l'ús personal de la persona contribuent en dies o hores inhàbils durant els quals s'interrompi l'exercici de l'activitat.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable als automòbils de turisme i els seus remolcs, ciclomotors, motocicletes, aeronaus o embarcacions esportives o d'esbarjo, llevat dels supòsits següents:

- Els vehicles mixtos destinats al transport de mercaderies.
- Els destinats a la prestació de serveis de transport de viatgers mitjançant contraprestació.

-
- Els destinats a la prestació de serveis d'ensenyament de conductors o pilots mitjançant contraprestació.
 - Els destinats als desplaçaments professionals dels representants o agents comercials.
 - Els destinats a ser objecte de cessió d'ús amb habitualitat i onerositat.

A aquests efectes, es consideren automòbils de turisme, remolcs, ciclomotors i motocicletes els definits com a tals en l'annex del Text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i de seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, així com els definits com a vehicles mixtos al mateix annex i, en tot cas, els denominats vehicles tot terreny o tipus "jeep".

- Els que són de la titularitat de la persona difunta, i no figurin en la comptabilitat o registres oficials de l'activitat econòmica que estigui obligat a portar, llevat prova en contrari.
- Els actius representatius de la participació en fons propis d'una entitat i de la cessió de capitals a tercers i els destinats a l'ús particular de la persona titular de l'activitat, com els d'esplai i esbarjo.

Quan es tracti d'elements patrimonials que serveixin només parcialment a l'objecte de l'activitat, l'afectació s'entén limitada a la part d'aquests que realment s'utilitzi en l'activitat de què es tracti. En aquest sentit, només es consideren afectades les parts dels elements patrimonials que siguin susceptibles d'un aprofitament separat i independent de la resta. En cap cas són susceptibles d'afectació parcial elements patrimonials indivisibles.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment de l'exercici de l'activitat empresarial o professional durant els cinc anys següents a la mort de la persona que causa la successió, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini, i també al manteniment en el patrimoni de l'adquirent, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, dels mateixos béns i drets, o de béns i drets subrogats de valor equivalent, i de llur afectació a l'activitat.

L'aportació de béns a una societat de nova creació, sempre que la persona adquirent mantingui el lligam amb l'activitat econòmica de la persona causant, i que aquesta operació no suposi una minoració del valor de l'adquisició, no comportarà, en el seu cas, la pèrdua de la reducció aplicada. Vegeu les consultes DGTJ V500/19, de 22 de gener de 2020 i 410/19, de 17 de maig de 2021.

L'import de la reducció per activitat empresarial o professional s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per activitat empresarial o professional".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 306 (i 406 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 6 a 9 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en els articles 1 i 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.6. Reduccions per l'adquisició de participacions en entitats

1. Cas general

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor de les participacions en entitats, amb cotització o sense cotització en mercats organitzats, per la part que correspongui per raó de la proporció existent entre els actius necessaris per a l'exercici de l'activitat empresarial o professional, minorats en l'import dels deutes que en deriven, i el valor del patrimoni net de cada entitat.

$$\frac{(\text{Total actiu} - \text{actius no afectes} - \text{deutes derivats de l'activitat econòmica})}{\text{Patrimoni net}} \times 100$$

Per realitzar aquest càlcul, que servirà per determinar l'abast de la reducció, s'ha de tenir en compte el valor de mercat dels béns (valor real) quan aquest és diferent del valor comptable. En aquest sentit, vegeu les consultes DGTJ V37/23, de 29 de juny de 2023, 46/21, de 18 de febrer de 2022, i 76E/17, de 5 de gener de 2018.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Aquestes mateixes regles s'apliquen en la valoració de participacions en entitats participades per determinar el valor de les participacions de l'entitat tenidora.

En el cas d'adquisició de participacions en societats laborals, la reducció és del 97 %.

Aquesta reducció en cap cas s'aplica a les participacions en institucions d'inversió col·lectiva.

Requisits

Per poder gaudir d'aquestes reduccions, cal que es compleixin els requisits següents:

- Que l'entitat no tingui com a activitat principal la gestió d'un patrimoni mobiliari o immobiliari.
- Que la participació de la persona causant o difunta en el capital de l'entitat en constitueixi almenys el 5 %, computat individualment, o el 20 %, computat conjuntament amb el cònjuge, la parella estable, els descendents, els ascendents o els col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat. Si la participació en l'entitat era conjunta amb alguna o algunes de les persones d'aquest grup de parentiu, almenys una d'elles ha de complir els requisits relatius a les funcions de direcció i a les remuneracions que en deriven.
- Que la persona causant hagi exercit efectivament funcions de direcció en l'entitat i hagi percebut per aquesta tasca una remuneració que constitueixi almenys el 50 % de la totalitat dels rendiments d'activitats econòmiques i de treball personal computables conforme el que indica la llei.

Es consideren funcions de direcció, que s'han d'acreditar fefaentment mitjançant el corresponent contracte o nomenament, els càrrecs de: president o presidenta, director o directora general, gerent, administrador o administradora, directors o directores de departament, consellers o conselleres i membres del consell d'administració o òrgan d'administració equivalent, sempre que

l'acompliment de qualsevol d'aquests càrrecs impliqui una efectiva intervenció en les decisions de l'empresa.

La mera pertinença al consell d'administració, és a dir, el simple nomenament com a conseller o consellera de l'entitat no acredita l'exercici de funcions de direcció. Si l'ésser membre del consell d'administració només implica la seva intervenció quan aquest consell assumeix les funcions que segons la normativa mercantil no són delegables, com l'aprovació dels comptes o la modificació dels estatuts socials, però no s'intervé en la presa de decisions esmentada, no es pot considerar que compleixi el requisit d'exercici de funcions de direcció.

Quant a la percepció de remuneració per l'exercici d'aquestes funcions de direcció, cal que en el nomenament del càrrec o contracte consti expressament que se satisfan per aquest concepte.

Als efectes del còmput de les remuneracions per l'exercici de funcions de direcció es tindrà en compte l'any natural anterior a la mort de la persona difunta. A aquests mateixos efectes, no s'han de computar entre els rendiments d'activitats econòmiques i de treball personal els rendiments de les activitats econòmiques a les que resulta aplica la reducció per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica. Si la persona difunta que ha causat la successió era titular de participacions en diverses entitats i hi desenvolupava tasques directives retributives, i sempre que es compleixin els requisits d'activitat econòmica i de participació en l'entitat abans esmentats, en el càlcul del percentatge que representa la remuneració per les funcions exercides en cada entitat respecte a la totalitat dels rendiments del treball i d'activitats econòmiques no s'han de computar els rendiments derivats de l'exercici de les funcions de direcció en les altres entitats.

Nota: a efectes de complir el requisit de les remuneracions, aquestes també les pot percebre una persona del grup de parentiu que no sigui titular de participacions en l'entitat, d'acord amb la STS 1201/2016, de 26 de maig [Roj: STS 2378/2016] i la STS 1204/2016, de 26 de maig [Roj: STS 2380/2016].

Concepte d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, té la consideració d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari aquella entitat en la qual, durant més de 90 dies de l'any natural immediatament anterior a la data de la mort de la persona difunta, més de la meitat de l'actiu hagi estat constituït per valors o més de la meitat de l'actiu no hagi estat afecte a activitats econòmiques.

Només a l'efecte de determinar si es donen els requisits per a considerar que una entitat gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari, el valor de l'actiu i el valor dels elements patrimonials no afectes a activitats econòmiques són els que es dedueixen de la comptabilitat, sempre que aquesta reflecteixi fidelment la veritable situació patrimonial de l'entitat (per tant, a aquests efectes no s'ha de tenir en compte el valor de mercat de les participacions). En aquest sentit vegeu la consulta DGTJ V37/23, de 29 de juny de 2023.

A aquests mateixos efectes, per a determinar la part de l'actiu que és constituïda per valors o elements patrimonials no afectes:

a) No es computen els valors següents:

- Els valors posseïts en compliment d'obligacions legals i reglamentàries.
- Els valors que incorporen drets de crèdit nascuts de relacions contractuals establertes com a conseqüència del desenvolupament d'activitats econòmiques.
- Els valors posseïts per societats de valors com a conseqüència de l'exercici de l'activitat constitutiva de llur objecte.
- Els valors que atorguin almenys el 5 % dels drets de vot i es posseeixin amb la finalitat de dirigir i gestionar la participació, sempre que es disposi a aquests efectes de la corresponent organització de mitjans materials i personals i l'entitat participada no tingui la consideració d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari.

b) No es computen com a valors ni com a elements no afectes a activitats econòmiques els valors o els elements el preu d'adquisició dels quals no superi l'import dels beneficis no distribuïts obtinguts per l'entitat, sempre que proveninguin de la realització de les seves activitats econòmiques, amb el límit de l'import dels beneficis obtinguts tant durant l'any en curs com durant els deu anys anteriors. A aquests efectes, s'assimilen als beneficis procedents d'activitats econòmiques els dividendes provinents dels valors a què fa referència l'últim incís de la lletra a, si almenys el 90 % dels ingressos obtinguts per l'entitat participada provenen de la realització d'activitats econòmiques.

Béns afectes

Per determinar, a l'efecte d'aplicar aquesta reducció, si es desenvolupa una activitat econòmica, o si aquesta activitat té elements patrimonials afectes, cal atènyer-se, respectivament, a les regles aplicables en el cas de reducció per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica (vegeu l'[apartat A.5.5.](#)), excepte amb relació amb els actius representatius de la participació en fons propis d'una entitat i els actius representatius de la cessió de capital a terceres persones, els quals poden estar afectes a l'activitat econòmica.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment dels elements adquirits en el patrimoni de l'adquirent durant els cinc anys següents a la mort de la persona difunta, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini.

No s'incompleix la regla de manteniment en el cas de transmissió de les accions o participacions abans que finalitzi el termini de 5 anys, si els diners obtinguts es reinverteixen en una altra activitat econòmica encara que no sigui del mateix sector de l'entitat de la qual s'han transmès les accions o participacions. En canvi, sí que s'incompleix la regla de manteniment si l'import obtingut amb la transmissió no es destina a cap activitat econòmica productiva (per exemple, s'inverteixen en productes financers). Vegeu la consulta DGTJ V47/22, de 23 de desembre de 2022.

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 10 a 16 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en els articles 2 i 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

2. Cas d'adquisició per part de persones amb vincles laborals o professionals

També es poden aplicar en la base imposable la reducció del 95 % del valor de les participacions adquirides per causa de mort, els causahavents que no tenen la relació de parentiu abans citada, si es compleixen la regla de manteniment i els requisits enumerats en els paràgrafs anteriors, i també els dos següents:

- a) Que l'hereu o legatari tingui en la data de la mort de la persona que causa la successió una vinculació laboral o de prestació de serveis amb l'entitat les participacions de la qual són objecte d'adquisició gratuïta, amb una antiguitat mínima de deu anys, i hi ha d'haver exercit funcions de direcció com a mínim els cinc anys anteriors a aquesta data.
- b) Que la participació de l'hereu o el legatari en el capital de l'entitat resultant de l'adquisició per causa de mort sigui de més del 50 %; si es tracta de societats laborals, la participació ha d'ésser de més del 25 %.

L'import de les reduccions per participacions en entitats s'han de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per participacions en entitats".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 307 (i 407 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 10 a 16 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en els articles 2 i 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.7. Reducció per l'adquisició de l'habitatge habitual de la persona difunta

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, al convivent en una relació de convivència d'ajuda mútua, als descendents, als ascendents o als col·laterals de la persona difunta, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor de l'habitatge habitual de la persona difunta, amb un límit de 500.000 € pel valor conjunt de l'habitatge. Aquest límit conjunt s'ha de prorratejar entre els subjectes passius en proporció a la participació que tenen en el títol hereditari. Com a resultat del prorrateig, el límit individual per cada subjecte passiu no pot ser inferior a 180.000 €.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamiliars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Exemple pràctic

L'Esteve nomena hereves, per parts iguals, les seves dues filles Eulàlia i Eva.

Dins l'herència hi ha l'habitatge habitual, de valor fiscal 460.000,00 €.

Import teòric individual de la reducció: 95 % de 460.000,00 € = 437.000 €.

Reducció de cada causahavent: 218.500,00 €.

El valor de l'habitatge habitual no supera els 526.315,79 € i per aquest motiu la reducció efectiva aplicable coincideix amb l'import teòric individual.

Exemple pràctic

L'Enriqueta nomena hereus, per parts iguals, els seus dos fills Encarna i Quim. Dins de l'herència es troba l'habitatge habitual, de valor fiscal 1.000.000,00 €.

Import teòric individual de la reducció: 95% d'1.000.000,00 € = 950.000,00 €.

Reducció de cada causahavent: 475.000,00 €.

Límit individual: 500.000,00 € ÷ 2 causahavents = 250.000,00 € (>180.000,00 €).

Cada causahavent té una reducció teòrica de 475.000,00 €, però el seu límit individual ha fixat la reducció en 250.000,00 €.

Per poder gaudir d'aquesta reducció, si la persona beneficiària de la reducció és un parent col·lateral, ha d'ésser més gran de 65 anys i hi ha d'haver conviscut com a mínim els dos anys anteriors a la seva mort.

Concepte d'habitatge habitual

A l'efecte de l'aplicació de la reducció té la consideració d'habitatge habitual aquell que compleixi els requisits i s'ajusta a la definició que estableix la normativa reguladora de l'impost sobre la renda de les persones físiques, sens perjudici que es puguin considerar com a habitatge habitual, conjuntament amb aquest habitatge, un traster i fins a dues places d'aparcament, malgrat que no hagin estat adquirits simultàniament en unitat d'acte, si estan situats en el mateix edifici o complex urbanístic i si en la data de la mort de la persona difunta causant de la successió es trobaven a la seva disposició, sense haver estat cedits a terceres persones.

Si, en la data de la mort, el causant tenia la residència efectiva en un domicili del qual no era titular, té la consideració d'habitatge habitual, en els termes definits en el paràgraf precedent, aquell que tenia aquesta consideració fins a qualsevol dia dels deu anys anteriors a la data de la mort, limitació de deu anys que no s'aplica si la persona difunta ha tingut el darrer domicili en un centre residencial o sociosanitari. En aquest supòsit, però, no regeix la prohibició de cessió a terceres persones que estableix el paràgraf precedent.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment de l'habitatge, o de l'habitatge subrogat de valor equivalent que esdevingui habitatge habitual del causahavent, en el patrimoni de l'adquirent durant els cinc anys següents a la mort del causant, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini. Aquest supòsit de subrogació s'aplica tant si l'import resultant de la transmissió de l'habitatge habitual de la persona difunta s'ha destinat a adquirir l'habitatge habitual del causahavent com si s'ha destinat a amortitzar el préstec o crèdit hipotecari concedit al causahavent per a l'adquisició del seu habitatge habitual. La subrogació s'ha de produir en tots dos casos en el termini de sis mesos a comptar de la data de transmissió de l'habitatge habitual de la persona difunta.

En el cas que l'habitatge habitual del causant s'hagi adjudicat a més d'una persona i cadascuna s'hagi aplicat la reducció per aquest concepte, si abans de finalitzar el termini de 5 anys s'extingeixi el condomini sobre l'habitatge, adjudicant-se una de les persones copropietàries la part de la resta, l'operació de dissolució de comunitat comporta la pèrdua del benefici fiscal per a qui deixa de ser titular de l'immoble, en tant que incompleix el requisit de manteniment assenyalat. Vegeu la consulta DGTJ núm. 100/20, de 21 de gener de 2021.

L'import de la reducció per habitatge habitual de la persona difunta que causa la successió s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per habitatge habitual del/de la causant".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 308 (i 408 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 17 a 19 i 32 a 36 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en els articles 3, 4 i 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.8. Reducció per l'adquisició de determinades finques rústiques de dedicació forestal

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor de les finques rústiques de dedicació forestal, si compleixen algun dels requisits següents:

- a) Disposar d'un instrument d'ordenació forestal que hagi estat aprovat pel departament competent o que sigui aprovat dins el termini voluntari de presentació de l'autoliquidació.
- b) Ésser gestionades en el marc d'un conveni, acord o contracte de gestió forestal formalitzat amb l'Administració forestal.
- c) Estar ubicades en terrenys que han patit incendis forestals dins els 25 anys anteriors a la data de la mort de la persona difunta o que, de conformitat amb la normativa forestal, han estat declarats zona d'actuació urgent per raó dels incendis que han patit.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamiliars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

En les herències causades a partir del 18.03.2023 la base sobre la qual s'aplica aquesta reducció comprèn tant el valor del terreny com, si escau, el de les construccions ubicades en la finca forestal i que siguin per a utilitat exclusiva d'aquesta (anteriorment la reducció comprenia únicament el valor del terreny).

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment de la finca rústica de dedicació forestal en el patrimoni de l'adquirent durant els deu anys següents a la data de la mort de la persona que causa la successió, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini.

L'import de la reducció per l'adquisició de determinades finques rústiques de dedicació forestal s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per finques rústiques forestals".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 311 (i 411 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 20, 21 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.9. Exempcions i reduccions per l'adquisició de béns de la persona difunta utilitzats en l'explotació agrària de l'hereu o el legatari

A.5.9.1. Reducció contemplada en la Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor net dels elements patrimonials utilitzats en una explotació agrària de la qual sigui titular l'hereu o legatari que resulti adjudicatari dels béns per raó de la partició hereditària o per atribució de la persona difunta.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Aquesta reducció també s'aplica en el cas que l'explotació agrària vagi a càrrec de qualsevol de les persones jurídiques a què es refereix l'article 6 de la Llei de l'Estat 19/1995, del 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries, si hi participa l'hereu o el legatari que resulti l'adjudicatari dels béns esmentats.

Són persones jurídiques a què es refereix l'article 6 de la citada Llei les explotacions associatives prioritàries que adoptin alguna de les formes jurídiques següents:

- Societats cooperatives o societats agràries de transformació.
- Societats civils, laborals o altres mercantils que, en cas que siguin anònimes, les seves accions han d'ésser nominatives, sempre que més del 50 % del capital social, d'existir aquest, pertanyi a socis que siguin agricultors professionals.

També poden gaudir d'aquesta reducció les persones que, sense tenir la relació de parentiu que s'hi especifica, en la data de la mort de la persona difunta mantinguin una relació laboral dins l'explotació agrària, amb una antiguitat mínima acreditada de deu anys, o siguin els titulars de l'activitat agrària, amb la mateixa antiguitat mínima acreditada.

Requisits

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal que es compleixin els requisits següents:

a) L'hereu o legatari ha de tenir la condició d'agricultor professional, conformement a la Llei de l'Estat 19/1995. A aquests efectes, es considera agricultor professional la persona física que essent titular d'una explotació agrària, almenys el 50 % de la seva renda total l'obtingui d'activitats agràries o altres activitats complementàries, sempre i quan la part de renda procedent directament de l'activitat agrària de la seva explotació no sigui inferior al 25 % de la seva renda total i el volum d'ocupació dedicat a activitats agràries o complementàries sigui igual o superior a la meitat d'una Unitat de Treball Agrari. En cas de desmembrament del domini, perquè tant en nu propietari com l'usufructuari puguin gaudir de la reducció, cal que la condició d'agricultor professional la compleixi, si més no, el nu propietari.

b) La persona jurídica, titular de l'explotació associativa prioritària, a la qual es pot aplicar aquesta reducció ha de tenir per objecte exclusivament l'exercici de l'activitat agrària i, si es tracta d'una societat anònima, ha de complir, a més, el requisit de participació que determina l'article 6 de la Llei de l'Estat 19/1995 (més del 50 % del capital social, d'existir aquest, ha de pertànyer a socis que siguin agricultors professionals).

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment dels béns adquirits, o de béns subrogats de valor equivalent, en el patrimoni de l'adquirent durant els cinc anys següents a la data de la mort del causant, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini, i també a la utilització exclusiva d'aquests béns en l'explotació agrària, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, i queda condicionat també al fet que l'hereu o legatari mantingui durant aquest termini la seva condició d'agricultor professional.

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 22 a 24 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en els articles 5 i 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.9.2. Exempcions i reduccions contemplades en la Llei de l'Estat 19/1995, del 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries

D'altra banda, la Llei de l'Estat 19/1995, del 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries contempla un conjunt de supòsits d'exempció total i de reduccions en la base imposable per l'adquisició d'explotacions agràries i finques rústiques que tinguin la consideració legal d'ésser explotacions agràries prioritàries.

Supòsits d'exempció total de l'impost

- La transmissió o adquisició de terrenys per completar sota una sola llinda la superfície suficient per constituir una explotació prioritària, sempre que en el document públic d'adquisició es faci constar la indivisibilitat de la finca resultant durant el termini de cinc anys, llevat supòsits de força major.
- La transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una explotació agrària o de part de la mateixa o d'una finca rústica, en favor d'un agricultor jove o un assalariat agrari per a la seva primera instal·lació en una explotació prioritària.

Supòsits de reducció aplicable a la base imposable

a) Transmissió de l'explotació

La transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una explotació agrària en la seva integritat, en favor o pel titular d'una altra explotació que sigui prioritària o que abasti aquesta consideració com a conseqüència de l'adquisició gaudeix d'una **reducció del 90 %** de la base imposable de l'impost sempre que, com a conseqüència de dita transmissió, no s'alteri la condició de prioritària de l'explotació de l'adquirent.

La reducció **s'eleva al 100 %** en cas de continuació de l'explotació pel cònjuge supervivent, i també si l'adquirent és un agricultor jove o un assalariat agrari, si l'adquisició es fa durant els cinc anys següents a la seva primera instal·lació.

Per poder aplicar dita reducció, la transmissió de l'explotació s'ha de fer en escriptura pública, on s'ha de fer constar que si les finques adquirides fossin alienades, arrendades, o cedides durant el termini dels cinc anys següents, s'haurà de justificar prèviament el pagament de l'impost corresponent, o de la part del mateix, que s'hagués deixat d'ingressar com a conseqüència de la reducció practicada i els interessos de demora, excepció feta dels supòsits de força major.

b) Explotació sota una sola llinda

Quan la transmissió o adquisició dels terrenys es realitzin pels titulars d'explotacions agràries amb la pretensió de completar sota una llinda almenys el 50 % de la superfície d'una explotació la renda unitària de treball de la qual estigui dins els límits establerts en la Llei 19/1995, a efectes de la concessió de beneficis fiscals per a explotacions prioritàries, s'aplica una **reducció del 50 %** en la base imposable de l'impost, sempre que en el document públic d'adquisició es faci constar la indivisibilitat de la finca resultant durant el termini de cinc anys, llevat supòsits de força major.

c) Transmissió parcial d'explotacions i de finques rústiques

S'aplica una **reducció del 75 %** en la base imposable de l'impost en la transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una finca rústica o de part d'una explotació agrària, en favor d'un titular d'explotació prioritària que no perdi o que abasti aquesta condició com a conseqüència de l'adquisició,.

La reducció **s'eleva al 85 %** si l'adquirent és un agricultor jove o un assalariat agrari i l'adquisició es fa durant els cinc anys següents a la seva primera instal·lació.

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal realitzar la transmissió en escriptura pública, on s'ha de fer constar que, si les finques adquirides fossin alienades, arrendades, o cedides durant el termini dels cinc anys següents, s'haurà de justificar prèviament el pagament de l'impost corresponent, o de la part del mateix, que s'hagués deixat d'ingressar com a conseqüència de la reducció practicada i els interessos de demora, excepció feta dels supòsits de força major.

A.5.9.3. Incompatibilitat entre beneficis fiscals

La Llei 19/2010 estableix que en cap cas no es pot aplicar sobre un mateix bé, o sobre la mateixa porció d'un bé, més d'una de les reduccions que s'estableixen en aquesta Llei, ni es poden afegir a la reducció que s'apliqui altres beneficis fiscals que hagin establert la normativa catalana o la normativa estatal precisament en consideració a la naturalesa del bé bonificat.

L'import de les reduccions per l'adquisició de béns de la persona difunta utilitzats en l'explotació agrària de l'hereu o legatari s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per explotacions agràries".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 310 (i 410 si es tracta de nova propietat).

A.5.10. Reducció per l'adquisició de béns del patrimoni cultural

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor dels béns següents:

- Béns culturals d'interès nacional i dels béns mobles catalogats que hagin estat qualificats i inscrits d'acord amb la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- Béns integrants del patrimoni històric o cultural d'altres comunitats autònomes que hagin estat qualificats i inscrits d'acord amb la normativa específica corresponent.
- Béns que formin part del patrimoni històric espanyol i es trobin inscrits en el Registre general de béns d'interès cultural o en l'Inventari general de béns mobles, en els termes previstos en els apartats 1 i 3 de l'article 4 de la Llei 19/1991, de 6 de juny, de l'impost sobre el patrimoni.
- Obra pròpia dels artistes, si la persona difunta és el mateix artista.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamilars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment dels béns en el patrimoni de l'adquirent durant els cinc anys següents a la data de la mort de la persona que causa la successió, llevat que dins aquest termini mori l'adquirent o els béns siguin adquirits a títol gratuït per la Generalitat o per un ens local territorial de Catalunya (per a les adquisicions fins al 30.04.2020 no s'exigeix que l'adquisició sigui a títol gratuït).

L'import de la reducció per l'adquisició de béns del patrimoni cultural s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per béns d'interès cultural".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 309 (i 409 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 25, 26 i 31 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.11. Reducció per l'adquisició de béns del patrimoni natural

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor de les finques rústiques de dedicació forestal ubicades en terrenys inclosos en un espai integrat en el Pla d'espais d'interès natural o en un espai integrat en la xarxa Natura 2000.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamilars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment del bé en el patrimoni de l'adquirent durant els 10 anys següents a la data de la mort de la persona difunta, llevat que l'adquirent mori dins aquest termini.

L'import de la reducció per l'adquisició de béns del patrimoni natural s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Altres reduccions".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 312 (i 412 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 27, 28 i 32 a 35 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 6 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.12. Reducció per sobreimposició decennal

Si uns mateixos béns o drets són objecte, en un període màxim de 10 anys, de dues o més transmissions per causa de mort a favor del cònjuge, de la parella estable, dels descendents o dels ascendents, en la segona i ulteriors transmissions s'ha de practicar en la base imposable, amb caràcter alternatiu, la reducció que sigui més favorable d'entre les dues reduccions següents:

- a) Una reducció d'una quantia equivalent a l'import de les quotes de l'impost sobre successions i donacions satisfetes per raó de les transmissions per causa de mort precedents.
- b) La reducció que resulti de l'aplicació de l'escala següent:

Primer. Una reducció del 50 % del valor real dels béns i els drets si la transmissió es produeix dins l'any natural següent a la data de la transmissió anterior.

Segon. Una reducció del 30 % del valor dels béns i els drets si la transmissió es produeix un cop transcorregut un any natural i abans de transcórrer cinc anys naturals a comptar de la data de la transmissió anterior.

Tercer. Una reducció del 10 % del valor dels béns i els drets si la transmissió es produeix un cop transcorreguts cinc anys naturals a comptar de la data de la transmissió anterior.

En el cas que la reducció de la lletra b) recaigui sobre béns i drets als quals sigui aplicable alguna de les altres reduccions que estableix la Llei 19/2010, el percentatge de reducció només s'aplica al romanent del valor del bé o el dret que no n'és objecte.

L'aplicació d'aquesta reducció resta condicionada al fet que, per raó de la primera adquisició per causa de mort o l'anterior, s'hagi produït una tributació efectiva en concepte de l'impost sobre successions i donacions, i s'entén sens perjudici de les reduccions que hi escaiguin.

En qualsevol cas, s'admet la subrogació de béns o drets sempre que s'acrediti de manera fefaent i s'efectuï en les condicions següents:

- a) En el supòsit que els béns que figuressin en les anteriors transmissions hereditàries s'hagin substituït per d'altres que formin part del cabal hereditari de la següent o ulterior transmissió, cal que el valor dels nous béns sigui equivalent al dels béns que hagin estat objecte de subrogació.
- b) Entre la transmissió del bé que dona dret a la reducció per sobreimposició i l'adquisició del bé subrogat no podrà transcórrer més d'un any.

c) No s'admet la subrogació de béns immobles o mobles en diners excepte que es dipositin en una entitat de crèdit, en un compte separat de qualsevol altra imposició, immediatament després de la transmissió del bé.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet que, a efectes de l'impost, s'assimilen a les que corresponen per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamilars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del seu cònjuge o de la seva parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també s'aplica entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost s'assimilen a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

L'import de la reducció per sobreimposició decenal s'ha de fer constar en el model 650, apartat "Reducció per imposició decenal".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 304 (i 404 si es tracta de nua propietat).

Informació completa sobre la reducció a l'article 29 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i a l'article 7 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

A.5.13. Base de les reduccions

Els percentatges de reducció que estableixen les seccions tercera a desena del capítol I del Títol I de la Llei 19/2010 (les enumerades en els apartats [A.5.5](#), [A.5.6](#), [A.5.7](#), [A.5.8](#), [A.5.9](#), [A.5.10](#) i [A.5.11](#) d'aquesta guia) s'apliquen sobre l'import resultant d'haver deduït del valor dels béns o drets que són objecte de la reducció l'import de les càrregues i els gravàmens que estableix l'article 12 de la Llei de l'Estat 29/1987 (vegeu el punt 1 de l'[apartat A.4.11](#) d'aquesta guia).

El valor així determinat, sense prorrateig de l'import dels deutes i despeses generals legalment deduïbles, constitueix la base de càlcul de la reducció.

L'aplicació d'aquesta regla de càlcul no pot determinar en cap cas bases liquidables negatives.

A.5.14. Béns comuns dels cònjuges

Si els béns o drets que són objecte de la reducció han format part de la societat de guanys regulada per l'article 1.344 del Codi civil o d'altres règims econòmics matrimonials anàlegs, i amb independència de les adjudicacions concretes que resultin de la liquidació del règim econòmic matrimonial, les reduccions que estableixen les seccions tercera a desena del capítol I del Títol I de la Llei 19/2010 (les enumerades en els apartats [A.5.5](#), [A.5.6](#), [A.5.7](#), [A.5.8](#), [A.5.9](#), [A.5.10](#) i [A.5.11](#)), només poden afectar la meitat del valor de cada bé o dret adquirit, o la part que correspongui per raó de la participació de la persona difunta en la comunitat matrimonial.

A.5.15. Concurrencia de successors a títol universal

Quan en el cabal relicte de la persona difunta figurin qualssevol dels béns que determinen l'aplicabilitat d'una reducció i fossin dues o més les persones cridades a succeir-lo a títol universal o com a legataris de part alíquota, seran beneficiaris de la reducció, si escau, l'adjudicatari o adjudicatari efectius d'aquells béns segons la partició, sempre que cadascú d'aquests compleixin els requisits subjectius legalment previstos.

L'aplicació de la reducció sobre la base imposable individual de l'adjudicatari o adjudicatari efectius no pot excedir, en cap cas, de l'import de l'adquisició hereditària individual que, segons el títol successori, corresponia a l'adjudicatari o adjudicatari efectius.

Les obligacions de manteniment dels béns adquirits vinculen exclusivament l'adjudicatari o adjudicatari efectius dels béns que determinen l'aplicabilitat de la reducció.

Si com a conseqüència de la partició realitzada resulten excessos d'adjudicació i aquests es concreten en béns que determinen l'aplicabilitat de la reducció, la base de càlcul d'aquesta no podrà excedir, en cap cas, de l'import de l'adquisició hereditària individual que, segons el títol successori, corresponia a l'adjudicatari o adjudicatari efectius.

A.6. Deute tributari

A.6.1. Tarifa

La quota íntegra de l'impost sobre successions i donacions en les adquisicions lucratives per causa de mort s'obté d'aplicar a la base liquidable l'escala següent:

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24
800.000,00	153.000,00	En endavant	32

Exemple pràctic – liquidació del subjecte passiu

Base liquidable: 120.000,00 €

Quota corresponent al tram inferior de 50.000,00 €: 3.500,00 €.

Quota de la resta de la base liquidable:

Resta de base: $120.000,00 - 50.000,00 = 70.000,00$ €.

Quota aplicable al tipus marginal: $70.000,00 \times 11\% = 7.700,00$ €

Quota íntegra: 11.200,00 €

Tipus mitjà de gravamen: 9,33 %

La quota íntegra es fa constar a la casella 15 del model 650.

A.6.2. Quota tributària

Per a les herències causades a partir de l'01.05.2020 la quota tributària de l'impost sobre successions i donacions s'obté aplicant a la quota íntegra el coeficient multiplicador que correspongui dels que s'indiquen a continuació, establerts en funció del patrimoni preexistent del contribuent i del grup, segons el grau de parentiu amb la persona transmissor (sobre aquests grups vegeu l'[apartat A.5.1](#)).

Patrimoni preexistent (euros)	Grups de parentiu I i II	Grup de parentiu III	Grup de parentiu IV
De 0 a 500.000	1,0000	1,5882	2,0000
De 500.000,01 a 2.000.000,00	1,1000	1,5882	2,0000
De 2.000.000,01 a 4.000.000,00	1,1500	1,5882	2,0000
Més de 4.000.000,00	1,2000	1,5882	2,0000

La quota tributària es fa constar a la casella 16 del model 650.

Per a herències fins al 30.04.2020 podeu consultar els coeficients multiplicadors a <https://atc.gencat.cat/ca/tributs/isd/herencies/tarifa-i-coeficients-multiplicadors>.

A.6.3. Bonificació de la quota tributària

Els cònjuges poden aplicar una bonificació del 99 % de la quota tributària de l'impost sobre successions en les adquisicions per causa de mort, incloses les quantitats percebudes pels beneficiaris d'assegurances de vida que s'acumulen a la resta de béns i drets que integren llur porció hereditària.

Per a les herències causades a partir de l'01.05.2020, la resta de contribuents dels grups I i II poden aplicar la bonificació en el percentatge mitjà ponderat que resulti de l'aplicació per a cada tram de base imposable dels percentatges següents:

a) Per als contribuents del grup I:

Base imposable fins a (euros)	Bonificació (%)	Resta base imposable (fins a euros)	Bonificació marginal (%)
0,00	0,00	100.000,00	99,00
100.000,00	99,00	100.000,00	97,00
200.000,00	98,00	100.000,00	95,00
300.000,00	97,00	200.000,00	90,00
500.000,00	94,20	250.000,00	80,00
750.000,00	89,47	250.000,00	70,00
1.000.000,00	84,60	500.000,00	60,00
1.500.000,00	76,40	500.000,00	50,00
2.000.000,00	69,80	500.000,00	40,00
2.500.000,00	63,84	500.000,00	25,00
3.000.000,00	57,37	en endavant	20,00

b) Per a la resta de contribuents del grup II:

Base imposable fins a (euros)	Bonificació (%)	Resta base imposable (fins a euros)	Bonificació marginal (%)
0,00	0,00	100.000,00	60,00
100.000,00	60,00	100.000,00	55,00
200.000,00	57,50	100.000,00	50,00
300.000,00	55,00	200.000,00	45,00
500.000,00	51,00	250.000,00	40,00
750.000,00	47,33	250.000,00	35,00
1.000.000,00	44,25	500.000,00	30,00
1.500.000,00	39,50	500.000,00	25,00
2.000.000,00	35,88	500.000,00	20,00
2.500.000,00	32,70	500.000,00	10,00
3.000.000,00	28,92	en endavant	0,00

En el cas de desmembrament del domini, la base imposable és la base imposable teòrica.

En el cas d'acumulació de donacions i contractes o pactes successoris, la base imposable a què es fa referència no inclou l'import de la donació acumulada (base liquidable de la donació).

Per a les herències causades a partir de l'01.05.2020, no tenen dret a la bonificació prevista a les taules anteriors en el cas que optin per aplicar qualsevol de les reduccions i exempcions que es relacionen a continuació (apartat 4 de l'article 58 bis de la Llei 19/2010):

- Les reduccions que estableixen les seccions tercera a desena (les enumerades en els apartats [A.5.5](#), [A.5.6](#), [A.5.7](#), [A.5.8](#), [A.5.9](#), [A.5.10](#) i [A.5.11](#) d'aquesta guia), llevat de la reducció per habitatge habitual que estableix la secció sisena ([A.5.7](#)), reducció que és aplicable en tots els casos.
- Les exempcions i reduccions regulades per la Llei de l'Estat 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries.
- Qualsevol altra reducció de la base imposable o exempció que requereixi que el contribuent la sol·liciti i que depengui de la concurrència de determinats requisits el compliment dels quals correspongui exclusivament a la voluntat del contribuent.

El percentatge mig ponderat resultant ha de tenir només dos decimals, aproximant les mil·lèsimes a la centèsima més propera: si la mil·lèsima és igual o inferior a 5, es manté la centèsima; si és superior a 5, s'aproxima a la centèsima superior.

Exemple pràctic – càlcul del tipus mig ponderat

Suposem una herència amb un únic hereu (fill de 18 anys) que té una base imposable d'1.600.000 €, una base liquidable de 500.000 € i una quota tributària de 15.000 €. Suposem també que no hi ha cap de les reduccions previstes en l'apartat 4 de l'article 58.bis.

L'import de la bonificació sobre la quota es calcularia de la manera següent:

Base imposable: 1.600.000,00 €

Grup de parentiu: I (descendent menor de 21 anys)

Segons taula de l'apartat 2 de l'article 58.bis:

Fins a 1.500.000,00 al 76,40 %

Resta 100.000,00 al 50,00 %

Càlcul del tipus mig ponderat:

$((1.500.000,00 \times 76,40 \%) + (100.000,00 \times 50 \%)) \div 1.600.000,00 = 74,75 \%$

Import bonificació quota: $15.000,00 \times 74,75 \% = 11.212,50 \text{ €}$ (casella 18)

Import a ingressar: $15.000,00 - 11.212,50 = 3.787,50 \text{ €}$ (caselles 21 i 24).

L'opció a què s'ha fet referència anteriorment s'entén exercida amb la presentació de l'autoliquidació. Si durant el termini voluntari de presentació de l'autoliquidació el contribuent manifesta opcions diferents, s'entén que val l'opció manifestada en darrer lloc.

El dret d'opció no es rehabilita si, de resultes de la comprovació administrativa, es constata que no es poden aplicar una o més d'una de les reduccions o exempcions objecte d'aquesta bonificació, i tampoc no es rehabilita si s'incompleixen les regles de manteniment a què resta condicionat el gaudi definitiu de les reduccions o exempcions esmentades.

Per a herències fins al 30.04.2020 podeu consultar les bonificacions a <https://atc.gencat.cat/ca/tributs/isd/herencies/bonificacio-de-la-quota-tributaria>.

A.6.4. Deducció per doble imposició internacional

Quan la persona contribuent és subjecte passiu de l'impost per obligació personal té dret a deduir la menor de les dues quantitats següents:

-
- a) L'import satisfet a l'estranger per un impost similar.
- b) El resultat d'aplicar el tipus mitjà efectiu a la part de base liquidable corresponent als béns situats fora d'Espanya.

La deducció per doble imposició internacional es fa constar a la casella 19 del model 650.

A.7. Competència

A.7.1. Persones contribuents residents a l'Estat espanyol

En la modalitat de successions, que inclou les adquisicions per causa de mort (herència, llegat o qualsevol altre títol successori) i les assegurances de vida que tributen per la modalitat de successions, quan la competència correspon a Catalunya l'autoliquidació s'ha de presentar a l'Agència Tributària de Catalunya (ATC) i quan la competència és estatal, a l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT).

- **Administració competent quan la persona causant o difunta era resident a Espanya**

a) Si la persona beneficiària de l'herència resideix a Espanya, l'Administració competent és la de la comunitat autònoma en la qual la persona difunta va residir el major nombre de dies durant els últims cinc anys; el còmput es fa de data a data i finalitza el dia anterior a la data de defunció.-Per a determinar el període de permanència es computen les absències temporals. Si no és possible determinar així la residència, es considera resident en el territori d'una comunitat autònoma si hi té el seu principal centre d'interessos, considerant com a centre d'interessos el lloc on obté la major part de la base imposable ordinària en l'impost sobre la renda de les persones físiques (IRPF). Si no és possible determinar la residència per cap d'aquests criteris es considera resident en el lloc de la seva última residència declarada a efectes de l'IRPF.

b) Si la persona beneficiària de l'herència no resideix a Espanya, la competència correspon a l'AEAT.

Nota: si la persona causant o difunta era resident a Espanya, i alguns hereus són residents a Espanya i altres no, els residents han de presentar l'autoliquidació a la comunitat autònoma de residència de la persona difunta i els no residents l'han de presentar a l'AEAT.

- **Administració competent quan la persona causant o difunta no era resident a Espanya**

La competència correspon a l'AEAT i la persona beneficiària de l'herència només ha de tributar pels béns situats a Espanya.

Nota: quan el causant no fos resident a l'Estat espanyol, serà competent l'AEAT, si bé es podrà optar per aplicar la normativa estatal o la normativa de la comunitat autònoma amb el major valor dels béns situats a l'Estat espanyol, i si no hi ha cap bé situat a l'Estat espanyol, la normativa de la comunitat autònoma en què resideixi el contribuent.

A.7.2. Persones contribuents no residents a l'Estat espanyol

En aquest cas, la gestió no es troba cedida a les comunitats autònomes i, per tant, la competència de gestió correspon a l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT). Tanmateix, en aquests casos es pot optar per aplicar la normativa estatal o la normativa pròpia de la comunitat autònoma en què hagués estat resident el causant.

Si el causant no és resident, es podrà optar per aplicar la normativa estatal o la normativa de la comunitat autònoma amb el major valor dels béns situats a l'Estat espanyol.

B. Donacions

B.1. Fets subjectes

Estan subjectes a aquest impost les adquisicions gratuïtes, és a dir, sense contraprestació, de béns i drets entre vius, ja sigui per donació o per qualsevol altre negoci jurídic a títol gratuït.

B.1.1. La donació

És l'acte de liberalitat, entre vius, pel qual la persona donant disposa a títol gratuït d'una cosa o d'un dret a favor de la persona donatària, que l'adquireix quan l'accepta.

B.1.2. Altres negocis jurídics gratuïts entre vius

Tenen aquesta consideració, als efectes d'aquest impost, els següents:

- La condonació del deute, total o parcial, realitzada amb ànim de liberalitat.
- La renúncia de drets a favor d'una persona determinada. En particular, la renúncia d'un usdefruit ja acceptat, encara que sigui de manera pura i simple, es considera a efectes fiscals com a donació de la persona usufructuària al nu propietari o nua propietària.
- L'assumpció alliberadora del deute d'una altra persona, sense contraprestació.
- El desistiment o assentiment a la demanda en judici o arbitratge a favor de l'altra part, amb ànim de liberalitat, així com la transacció que suposa renúncia, desistiment o assentiment a la demanda, i amb ànim de liberalitat.
- Assegurances de vida. Quan la persona beneficiària és una persona diferent de la contractant:
 - El contracte d'assegurança de vida, per al cas de supervivència de la persona assegurada.
 - Assegurança individual, en el cas de defunció de la persona assegurada, que és una persona diferent de la persona contractant o prenedor (si la persona assegurada és la mateixa que la contractant, i la persona beneficiària és diferent de la contractant, les rendes percebudes en concepte d'assegurança tributen per la modalitat de successions de l'impost).

B.1.3. Donacions especials

Les donacions especials són en part oneroses (amb contraprestació) i en part gratuïtes (sense contraprestació), per això estan subjectes a dos impostos: l'impost sobre successions, modalitat donació, i l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, modalitat transmissions patrimonials.

Donacions oneroses i remuneratòries. En una donació onerosa la persona donant imposa a la donatària o a una tercera persona una càrrega inferior al valor del bé o dret que s'ha donat. S'ha de liquidar per donació la diferència entre el valor del bé i la part onerosa.

Exemple pràctic – donació d'un immoble gravat amb hipoteca

Donació d'un immoble valorat en 350.000 €, gravat amb una hipoteca, amb un capital pendent d'amortitzar 125.000 €. La persona donatària se subroga en el préstec hipotecari. 125.000 € és la part onerosa i per tant, es liquida per impost de transmissions patrimonials. La diferència de 225.000 € (350.000 – 125.000), es liquida per donació.

Cessió de béns a canvi de pensions. Les cessions de béns a favor de persones físiques a canvi de pensions vitalícies o temporals han de tributar com a donació en la part en què el valor dels béns excedeix al de la pensió, d'acord amb el que s'indica a continuació.

La persona a favor de la qual es constitueix la pensió ha de presentar una autoliquidació per la modalitat de transmissions patrimonials oneroses (TPO) pel valor de la pensió, d'acord amb els apartats anteriors, i la persona a la qual se li cedeix el bé també ha de tributar per la mateixa

modalitat pel valor del bé que rep (en relació al valor dels béns immobles vegeu l'apartat [transmissió de béns immobles](#)). Quan la base imposable a efectes de la cessió del bé sigui superior en més del 20 % i en 12.020,24 euros a la base de la pensió, la persona cessionària ha de presentar autoliquidació per la modalitat de TPO (model 600) pel valor en què ambdues bases coincideixin, i per la diferència, quan qui rep el bé és una persona física, ha de presentar una altra autoliquidació en concepte de donació (model 651).

Exemple pràctic – cessió de béns a canvi d'una pensió vitalícia

La Cristina, de 90 anys, té un immoble valorat en 400.000 € i el 12.01.2023 el cedeix a en Salvador a canvi d'una renda vitalícia. La pensió mensual s'estableix en 8.000 €. Entre ells no hi ha relació de parentiu.

Càlcul:

Base imposable de l'autoliquidació per la constitució de la pensió vitalícia, capitalitzant la renda anual al tipus d'interès legal vigent en la data de l'operació (3,25 %) i aplicant el percentatge segons les regles de l'usdefruit):

$$8.000 \times 12 = 96.000 \text{ € anuals}$$

$$(96.000 \times 100) \div 3,25 = 2.953.846,10 \text{ €}.$$

En aquest cas el percentatge del dret d'usdefruit és del 10 %, que és el mínim que s'aplica a les persones que tenen 80 anys o més.

$$2.953.846,10 \div 10 = 295.384,61 \text{ €}.$$

$$\text{Valor de capitalització} = 295.384,61 \text{ €}.$$

Resultat:

$$\text{Valor transmissió} - \text{valor capitalització} (400.000,00 - 295.384,61) = 104.615,39 \text{ €}.$$

$$\text{Subjecte a impost sobre donacions} = 104.615,39 \text{ €}.$$

Com que el valor del bé (400.000 €) és superior en més d'un 20 % i en 12.020,24 € al de la pensió, s'han de presentar les autoliquidacions següents:

1. En Salvador ha de presentar dues autoliquidacions.

a) Una per la modalitat de TPO (model 600):

$$\text{Base imposable: } 295.384,61 \text{ €}$$

Tipus impositiu: 10 %

$$\text{Quota a ingressar: } 29.538,46 \text{ €}$$

b) Una per la modalitat de donacions (model 651):

$$\text{Base imposable: } 104.615,39 \text{ €}$$

Tipus impositiu: 7 %

$$\text{Quota íntegra: } 7.323,08 \text{ €}$$

Coefficient multiplicador: 2

$$\text{Quota a ingressar: } 14.646,16 \text{ €}$$

2. La Cristina ha de presentar una autoliquidació per la constitució de la pensió (model 600):

$$\text{Base imposable: } 295.384,61 \text{ €}$$

Tipus impositiu: 1 %

$$\text{Quota a ingressar: } 2.953,85 \text{ €}$$

B.2. Data de meritació

La data de meritació és la data que s'inicia el còmput del termini per liquidar l'impost.

En les adquisicions per donació o per altres negocis gratuïts entre vius, l'impost es merita el dia en que té lloc l'acte o el contracte.

En les assegurances de vida per al cas de supervivència de la persona contractant o de l'assegurada, l'impost es merita el dia en què la primera o única quantitat a percebre és exigible per la persona beneficiària.

Si hi ha alguna condició suspensiva que afecta a la donació, no s'ha de liquidar l'impost fins al moment que desapareix aquesta condició.

Si hi ha alguna condició resolutòria, es liquida l'impost sense perjudici de la seva devolució en cas de complir-se la condició.

B.3. Persones obligades

Estan obligades com a persones contribuents les persones donatàries o afavorides per la transmissió gratuïta entre vius i les persones beneficiàries d'assegurances de vida per al cas de supervivència de la persona assegurada (assegurança col·lectiva) i en cas de defunció de la persona assegurada que sigui una persona diferent de la contractant (assegurança individual).

Les persones jurídiques no estan subjectes a aquest impost, sinó a l'impost sobre societats.

B.4. Base imposable

B.4.1. Determinació de la base imposable

La base imposable està constituïda pel **valor net** dels béns i drets adquirits.

El valor net és el valor dels béns minorat per les càrregues i deutes que hi recauen.

Pel que fa als deutes, només es pot deduir l'import dels que estiguin garantits amb dret real sobre els mateixos béns o drets adquirits. A més, la persona adquirent ha d'haver assumit de forma fefaent l'obligació de pagar el deute. Així, s'allibera la persona que n'era deutora.

Exemple pràctic – donació d'un immoble gravat amb hipoteca

En Toni (persona donant) dona a la Marta (persona donatària) un immoble sobre el qual hi ha una hipoteca en garantia d'un préstec. En l'escriptura de donació s'estableix que la persona donatària assumeix el préstec hipotecari. El valor de l'immoble és de 500.000 € i el capital pendent d'amortització, a la data de la donació, és de 150.000 €.

Tributació

Com que la persona donatària assumeix el deute fefaentment, en l'escriptura de donació, pot deduir aquest deute, sens perjudici de la liquidació que correspon per l'impost de transmissions patrimonials per l'import del préstec.

Base imposable de la donació: 350.000 € (500.000 – 150.000 de deute)

subjecta a la modalitat de donacions de l'ISD.

La diferència: 150.000 €, tributa per ITP (transmissions oneroses) (tipus 10 %).

B.4.2. Concepte de valor per a fets imposables a partir de l'01.01.2022

A l'efecte d'aquest impost, tret que resulti d'aplicació alguna norma específica, com en el cas de béns immobles, es considera que el valor dels béns i drets és el seu valor de mercat. No obstant això, si el valor declarat per les persones interessades és superior al valor de mercat, aquesta magnitud es prendrà com a base imposable.

S'entén per valor de mercat el preu més probable pel qual podria vendre's, entre parts independents, un bé lliure de càrregues.

Norma específica. En el cas dels **béns immobles**, el seu valor és el valor de referència previst en la normativa reguladora del cadastre immobiliari, a la data de meritació de l'impost. No obstant, quan el valor del bé immoble declarat per les persones interessades és superior al seu valor de referència, aquesta magnitud es pren com a base imposable.

Quan un immoble no té valor de referència o no pot ser certificat per la Direcció General del Cadastre, la base imposable, sense perjudici de la comprovació administrativa, és la major de les magnituds següents: valor declarat per les persones interessades o valor de mercat.

El valor de referència es pot consultar a la seu electrònica del Cadastre:

<https://www.sedecatastro.gob.es>.

Més informació sobre la valoració de béns immobles i el valor de referència a:

<https://atc.gencat.cat/valor-referencia>.

A efectes de l'impost, la valoració de les **accions o participacions sense cotització en mercats organitzats** s'ha de realitzar d'acord amb el valor de mercat (valor real), que pot no coincidir amb el seu valor comptable. Vegeu les consultes DGT V2238-07 i DGTJ V110/21, de 14 de maig de 2021 i 199/21, de 16 de juny de 2021.

B.4.3. Concepte de valor per a fets imposables fins al 31.12.2021

A l'efecte d'aquest impost, tret que resulti d'aplicació alguna norma específica, es considera que el valor dels béns i drets és el seu valor de mercat. No obstant això, si el valor declarat per les persones interessades és superior al valor de mercat, aquesta magnitud es prendrà com a base imposable.

S'entén per valor de mercat el preu més probable pel qual podria vendre's, entre parts independents, un bé lliure de càrregues.

Per comprovar el valor dels béns i drets l'Agència Tributària de Catalunya utilitza els criteris que s'especifiquen en el document "Valors per a la comprovació de béns immobles" en base al qual es determina el que l'Administració entén com a valor del bé o dret gravat.

D'altra banda, l'Agència Tributària de Catalunya també publica anualment unes "Instruccions de comprovació de valors dels béns immobles" on s'estableixen uns paràmetres de caràcter objectiu que serveixen per classificar els expedients en prioritaris i no prioritaris, amb vista a l'eventual comprovació de valor, i que té en compte el valor declarat pels obligats tributaris.

Aquesta informació es pot consultar a: <https://atc.gencat.cat/ca/normativa-i-criteris/valoracions-immobiliaries/>.

A efectes de l'impost, la valoració de les **accions o participacions sense cotització en mercats organitzats** s'ha de realitzar d'acord amb el valor de mercat (valor real), que pot no coincidir amb el seu valor comptable. Vegeu les consultes DGT V2238-07 i DGTJ V110/21, de 14 de maig de 2021 i 199/21, de 16 de juny de 2021.

B.4.4. Regles especials en supòsits d'existència d'usdefruit

En els casos en què es fa la donació de l'usdefruit de béns o drets, s'estableixen regles especials per determinar la base de liquidació de cada persona interessada.

B.4.4.1. Constitució de l'usdefruit i altres institucions

- **Usdefruit temporal.** El seu valor és el resultat de calcular un 2 % per a cada període d'un any d'usdefruit i aquest percentatge s'aplica sobre el valor del bé en ple domini, sense que el valor de l'usdefruit pugui excedir el 70 %.
- **Usdefruit vitalici.** El seu valor s'estima igual al 70 % del valor total dels béns, quan la persona usufructuària té menys de 20 anys. Aquest valor minora a mesura que augmenta l'edat, en la proporció d'un 1 % menys cada any de més, amb el límit mínim del 10 % del valor total.

Norma de càlcul del percentatge de valor que representa l'usdefruit vitalici:

89 anys – l'edat de la persona usufructuària

El resultat no pot ser superior al 70 % ni inferior al 10 %

- **Nua propietat.** El seu valor es computa per la diferència entre el valor de l'usdefruit i el valor total dels béns subjectes a l'usdefruit.

Exemple pràctic – valoració de la donació de l'usdefruit i la nua propietat d'un immoble

En Miquel fa donació de l'usdefruit vitalici d'un immoble a la seva dona Rosa (de 45 anys), i de la nua propietat al seu fill David. El valor net de l'immoble és d'1.600.000 €.

Valoració de l'usdefruit i la nua propietat:

- Usdefruit: $1.600.000 \times 44 \% (89 - 45)$, que és l'edat de la usufructuària): 704.000 €.
- Nua propietat: $1.600.000 \times 56 \% (100 - 44)$, que és el valor de l'usdefruit): 896.000 €.

Quan s'adquireixen béns en nua propietat i estan afectes a un usdefruit, la liquidació que correspon efectuar a la persona nua propietària no és sobre la totalitat de la base, sinó sobre la base liquidable real, segons el tipus mitjà de gravamen per determinar la quota tributària. Per calcular el tipus mitjà s'aplica l'escala de gravamen al valor íntegre dels béns, sense tenir en compte l'usdefruit. Un cop aplicada l'escala de gravamen i els coeficients multiplicadors, s'obté la quota tributària que es multiplica per 100 i es divideix per la base liquidable teòrica, i així, resulta el tipus mitjà de gravamen.

Base imposable real, base imposable teòrica i base liquidable:

- **La base imposable real** (casella 7 del model 651) és el que veritablement rep la persona nua propietària per la donació, tenint en compte l'existència d'un usdefruit.
- **La base imposable teòrica** (casella 12 del model 651) és la que correspon al valor total de la donació (que rep la persona nua propietària), sense tenir en compte l'usdefruit.
- **La base liquidable** (casella 15 del model 651) és la que resulta d'aplicar a la base imposable les reduccions que estableix la llei (veure [apartat B.5](#) d'aquesta guia).
- **Usdefruits successius.** El valor de la nua propietat en el cas d'usdefruits successius es calcula tenint en compte l'usdefruit de percentatge més gran (és a dir, segons l'edat de la persona més jove). Quan s'extingeix aquest usdefruit, la persona nua propietària paga per l'augment de valor que experimenta la nua propietat, i així successivament, quan s'extingeixen la resta d'usdefruits.
- **Dret d'ús i habitació.** El seu valor resulta d'aplicar el 75 % al valor dels béns subjectes a aquest dret, d'acord amb les regles corresponents a del tipus mig ponderat la valoració dels usdefruits vitalicis o temporals.

B.4.4.2. Extinció de l'usdefruit. Consolidació de domini

En l'extinció de l'usdefruit per defunció de la persona usufructuària, la persona nua propietària ha de pagar el percentatge de l'usdefruit que s'incorpora al seu patrimoni. Ha d'aplicar a la base liquidable el tipus mitjà de gravamen.

Exemple pràctic – liquidació del nu propietari, David, per consolidació de domini a la mort de la usufructuària, Rosa.

Base imposable: $1.600.000,00 \times 44 \%$ (percentatge de l'usdefruit): 704.000,00 euros.

Tipus aplicable: el tipus mitjà de la donació (casella 20 del model 651).

Per fer aquesta autoliquidació s'ha d'utilitzar el **model 653**.

Més informació sobre la [consolidació de domini](#).

B.4.5. Regles especials en supòsits de donacions o contractes i pactes successoris anteriors fets dins del període de tres anys i acumulables

En el supòsit en què la persona donant hagi fet una altra donació o negoci jurídic equiparable a la mateixa persona donatària, dins el període de tres anys anteriors a la data de la donació, es considera com una sola transmissió als efectes de la liquidació de la donació. També es consideren una sola transmissió les adquisicions de béns de la persona donant conseqüència de contractes i pactes successoris en què es lliuren béns o drets en el mateix moment en què es formalitza l'operació, formalitzats entre la persona donant i la donatària dins els tres anys anteriors a la donació (en vigor des de l'01.07.2021).

L'import de la donació o contracte o pacte successori anterior, pel valor comprovat en el seu dia, se suma a la base de la donació que es liquida, als efectes de determinar el seu tipus mitjà de gravamen.

Aquesta acumulació només es realitza per determinar el tipus mitjà aplicable a l'última donació o negoci jurídic equiparable, i no altera el tipus de gravamen de les donacions anteriors que s'acumulen.

Exemple pràctic – liquidació d'una acumulació de donacions

Plantejament:

El pare, Ramon, dóna al seu fill, Josep, un immoble, per valor de 500.000 €. Fa dos anys, en Josep va rebre del seu pare una donació de 300.000 €, que és l'únic patrimoni que té en el moment de la segona donació. La donació es fa en escriptura pública.

El donatari, Josep, ha d'emplenar l'apartat Base imposable teòrica del model 651, de la manera següent:

Base imposable real

Béns immobles urbans:	500.000,00 €
Valor total dels béns i drets:	500.000,00 €
Base imposable real:	500.000,00 €

Base imposable teòrica

Donacions acumulables:	300.000,00 €
Base imposable teòrica:	800.000,00 €

Quota tributària. Tipus mitjà efectiu

Base liquidable teòrica:	800.000,00 €
Fins a 600.000,00	38.000,00 €
Resta 200.000,00 al 9 %	18.000,00 €
Total:	56.000,00 €
Coefficient multiplicador:	1,00
Quota:	56.000,00 €
Tipus mitjà efectiu	7,00
Base liquidable real	500.000,00 €
Quota tributària ajustada	35.000,00 €
Total a ingressar	35.000,00 €

B.5. Base liquidable

En les donacions i en altres negocis jurídics gratuïts entre vius, la base liquidable es correspon amb la base imposable, excepte que resulti aplicable alguna o algunes de les reduccions establertes legalment.

B.5.1. Reducció per donació d'un habitatge que ha de constituir el primer habitatge habitual o per donació de diners destinats a l'adquisició d'aquest primer habitatge habitual

En les donacions a descendents d'un habitatge que ha de constituir llur primer habitatge habitual o de diners destinats a l'adquisició d'aquest primer habitatge habitual, es pot aplicar una **reducció del 95 % del valor de l'habitatge o l'import donats**, amb una reducció màxima de 60.000 euros, límit que es fixa en 120.000 euros per als donataris que tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 65 %. A partir del 18.03.2023 també s'aplica la reducció quan la donació sigui d'un terreny o de diners per adquirir-lo.

També es poden beneficiar d'aquesta reducció els fills del cònjuge o de la parella estable de la persona donant, atès que s'assimilen a descendents a efectes de l'impost.

Des de l'01.01.2022, les relacions entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, resten assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per tant, les persones acollides que reben una donació de la persona o persones acollidores es poden considerar descendents a efectes d'aplicar la reducció. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Els imports màxims de la reducció s'apliquen tant en el cas d'una única donació com en el cas de donacions successives o simultànies, que a aquest efecte són acumulables, tant si són exclusivament dineràries com si combinen donació d'habitatge o terreny i donació de diners, i tant si provenen del mateix ascendent com si provenen de diferents ascendents. En les donacions de diners, la reducció només es pot aplicar, amb els límits esmentats, a les que s'han fet dins els tres mesos anteriors a l'adquisició de l'habitatge o terreny, a comptar de la data de la donació o, si n'hi ha de successives, a comptar de la data de la primera donació.

Requisits

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal que es compleixin els requisits següents:

- a) La donació s'ha de formalitzar en escriptura pública, en la qual s'ha de fer constar de manera expressa la finalitat, en cada cas, de la donació:
 - Que l'habitatge constituirà el primer habitatge habitual del donatari.
 - Que el terreny es destinarà a la construcció d'aquest primer habitatge habitual.
 - Que els diners rebuts es destinaran a l'adquisició del primer habitatge habitual o del terreny del donatari. En el cas de donació dinerària, l'escriptura pública s'ha d'atorgar en el termini d'un mes a comptar del lliurament dels diners.
- b) El donatari no pot tenir més de 36 anys, llevat que tingui un grau de discapacitat igual o superior al 65 %.
- c) La suma de les bases imposables general i de l'estalvi de la darrera declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques presentada per la persona donatària no pot ésser superior, restant-ne els mínims personal i familiar, a 36.000 euros.
- d) En el cas de donacions de diners, la persona donatària ha d'adquirir l'habitatge en el termini de tres mesos a comptar de la data de la donació o, si n'hi ha de successives, a comptar de la data de la primera donació.

A l'efecte de l'aplicació de la reducció:

- a) Es considera habitatge habitual tant l'habitatge com un traster i fins a dues places d'aparcament, que hagin estat adquirits simultàniament en unitat d'acte o estiguin situats al mateix edifici o complex urbanístic, i sempre que, en ambdós casos, en el moment de la transmissió es trobin a disposició del donant, sense haver estat cedits a terceres persones.

b) Per a considerar que l'habitatge constitueix l'habitatge habitual del contribuent ha d'haver estat habitat de manera efectiva i permanent pel contribuent en el termini de 12 mesos comptats a partir de la data d'adquisició de l'habitatge o d'acabament de les obres de construcció. En aquest darrer cas, les obres han de finalitzar dins un termini de tres anys a comptar de la donació.

c) Es considera habitatge habitual l'habitatge en què el contribuent resideixi durant un termini continuat de tres anys. S'entén que l'habitatge va tenir també aquest caràcter quan, malgrat no haver transcorregut el termini de tres anys, concorrin circumstàncies que necessàriament exigeixin el canvi d'habitatge, com ara celebració de matrimoni, separació matrimonial, constitució de parella estable, extinció de parella estable, trasllat laboral, obtenció de primera feina o d'ocupació més avantatjosa o altres d'anàlogues.

d) Si l'habitatge ha estat habitat de manera efectiva i permanent pel contribuent en el termini de dotze mesos, comptats a partir de la data d'adquisició o d'acabament de les obres, el termini de tres anys a què fa referència la lletra c es computa des d'aquesta darrera data.

e) Es considera adquisició del primer habitatge habitual l'adquisició en plena propietat de la totalitat de l'habitatge o, en el cas de cònjuges o futurs contraents, d'una part indivisa de l'habitatge.

Aquesta reducció s'entén concedida amb caràcter provisional i resta condicionada al compliment dels requisits temporals establerts en les lletres b, c i d.

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Consulteu la informació "Autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal" disponible a [Meritació i termini de presentació i pagament](#).

L'import de la reducció per la donació d'un habitatge que ha de constituir el primer habitatge habitual o per la donació de diners destinats a l'adquisició d'aquest primer habitatge habitual s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Altres reduccions".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 105 (i 205 si es tracta de nua propietat).

Informació completa sobre la reducció en els articles 54 i 55 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 96 de la [Llei 5/2020, del 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic](#).

B.5.2. Reducció per donació d'un negoci empresarial o professional

Es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor net de la totalitat dels elements patrimonials afectes a una activitat empresarial o professional de la persona que fa la donació sempre que les adquisicions corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau del causant, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet, que a efectes de l'impost s'igualen a les que correspondrien per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també resulta d'aplicació entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost resten

assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

També poden gaudir de la reducció les persones que, sense tenir la relació de parentiu que s'especifica, tenen una vinculació laboral o de prestació de serveis amb l'empresa o negoci amb una antiguitat mínima de 10 anys, i alhora amb tasques de responsabilitat en la gestió o direcció amb una antiguitat mínima de cinc anys.

Atenció: en els cas de donació de la participació en una comunitat de béns o en una societat civil és aplicable la reducció per donació d'un negoci empresarial o professional, tota vegada que en aquestes no hi ha pròpiament accions o participacions, sinó que constitueixen activitats empresarials individuals de les persones donatàries. Vegeu les consultes DGTJ V181/21, de 19 de gener de 2022 i 16E/17, de 26 de febrer de 2018.

Requisits

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal que es compleixin els requisits següents:

a) Que l'activitat sigui exercida per la persona donant de manera habitual, personal i directa. S'entén que la persona donant ha exercit l'activitat de manera habitual si ho ha fet amb vocació de perdurabilitat i continuïtat personal en el temps. S'entén que l'ha exercida de manera personal si l'ha desenvolupada per si mateix, i s'entén que l'ha exercida de manera directa si ella mateix n'ha exercit el control sense intermediari i ha tingut al seu càrrec les funcions i les facultats de gestió i organització de l'activitat.

b) Que la persona donant hagi complert 65 anys, o cessi anticipadament una activitat agrària, en els termes que estableix el Reglament (CE) 1257/1999 del Consell, o es trobi en situació d'incapacitat permanent absoluta o de gran invalidesa.

c) Que els rendiments derivats de l'exercici de l'activitat empresarial o professional els elements patrimonials afectes a la qual són objecte de donació constitueixin almenys el 50 % de la totalitat dels rendiments del treball personal, del capital mobiliari i immobiliari i de les activitats econòmiques, als efectes de l'impost sobre la renda de les persones físiques de la persona donant. A aquests efectes, no s'han de computar com a rendiments del treball personal les remuneracions per la participació de la persona donant en les entitats que són objecte de la reducció per la donació de participació en entitats, ni tampoc no s'han de computar com a rendiments d'activitats empresarials o professionals de la persona donant, sempre que la suma de la totalitat dels rendiments d'activitats econòmiques constitueixi almenys el 50 % de la totalitat dels rendiments del treball personal, del capital mobiliari i immobiliari i d'activitats econòmiques, ni tampoc els rendiments derivats de la participació de la persona donant en les entitats que són objecte de la reducció per la donació de participacions en entitats.

d) Que en la data de la donació la persona donant cessi l'activitat empresarial o professional i deixi de percebre'n rendiments.

Concepte d'activitat empresarial o professional

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, té la consideració d'activitat empresarial o professional l'activitat que, per mitjà del treball personal o de la participació en el capital, o de tots dos factors conjuntament, suposa l'ordenació, per compte propi, de mitjans de producció o de recursos humans, o d'uns i altres alhora, amb la finalitat d'intervenir en la producció o la distribució de béns i de serveis.

En particular, tenen aquesta consideració les activitats extractives, de fabricació, de comerç o de prestació de serveis, incloses les d'artesania, agrícoles, forestals, ramaderes, pesqueres, de construcció o mineres, i l'exercici de professions liberals, artístiques i esportives.

Per acreditar l'existència d'una activitat empresarial o professional, cal que es compleixin els requisits següents:

a) Que la persona transmissent estigui donada d'alta en el cens tributari o impost d'activitats econòmiques (IAE) en l'epígraf corresponent a l'activitat que desenvolupa.

b) Que en la declaració de l'impost sobre la renda de les persona transmissent figurin com a tals els rendiments derivats de l'exercici de dita activitat.

L'existència de l'activitat empresarial o professional es pot acreditar per qualsevol altre mitjà admès en dret.

D'altra banda, s'entén que l'arrendament d'immobles es realitza com a activitat empresarial quan per a l'ordenació de l'activitat es té empleada com a mínim una persona amb contracte laboral i a jornada completa.

Béns afectes

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, tenen la consideració d'elements patrimonials afectes a una activitat econòmica, ja siguin de titularitat exclusiva del titular de l'activitat, com de titularitat compartida amb el cònjuge:

- Els béns immobles en què es duu a terme l'activitat.
- Els béns destinats a l'oferta de serveis econòmics i socioculturals per al personal al servei de l'activitat, exceptuant-ne els béns destinats a l'esbarjo o el lleure o, en general, els béns d'ús particular del titular de l'activitat econòmica.
- Els altres elements patrimonials que siguin necessaris per a obtenir els rendiments de l'activitat.

En cap cas es consideren béns afectes a l'activitat:

- Els destinats exclusivament a l'ús personal de la persona transmissent o del seu cònjuge, descendents o col·laterals fins al tercer grau o els que estiguin cedits, per preu inferior al mercat, a persones o entitats vinculades, d'acord amb el que preveu la Llei de l'impost sobre societats.
- Els que s'utilitzin simultàniament per a activitats econòmiques i per a necessitats privades, llevat que la utilització per a aquestes últimes sigui accessòria i notòriament irrellevant, és a dir, que s'utilitzin per a l'exercici de l'activitat econòmica i es destinin a l'ús personal de la persona contribuïent en dies o hores inhàbils durant els quals s'interrompi l'exercici de l'activitat.

El que disposa el paràgraf anterior no és aplicable als automòbils de turisme i els seus remolcs, ciclomotors, motocicletes, aeronaus o embarcacions esportives o d'esbarjo, llevat dels supòsits següents:

- Els vehicles mixtos destinats al transport de mercaderies.
- Els destinats a la prestació de serveis de transport de viatgers mitjançant contraprestació.
- Els destinats a la prestació de serveis d'ensenyament de conductors o pilots mitjançant contraprestació.
- Els destinats als desplaçaments professionals dels representants o agents comercials.
- Els destinats a ser objecte de cessió d'ús amb habitualitat i onerositat.

A aquests efectes, es consideren automòbils de turisme, remolcs, ciclomotors i motocicletes els definits com a tals en l'annex del Text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i de seguretat viària, aprovat pel Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 de març, així com els definits com a vehicles mixtos al mateix annex i, en tot cas, els denominats vehicles tot terreny o tipus "jeep".

- Els que són de la titularitat de la persona transmissent, i no figurin en la comptabilitat o registres oficials de l'activitat econòmica que estigui obligat a portar, llevat prova en contrari.
- Els actius representatius de la participació en fons propis d'una entitat i de la cessió de capitals a tercers i els destinats a l'ús particular de la persona titular de l'activitat, com els d'esplai i esbarjo.

Quan es tracti d'elements patrimonials que serveixin només parcialment a l'objecte de l'activitat, l'afectació s'entén limitada a la part d'aquests que realment s'utilitzi en l'activitat de què es tracti. En aquest sentit, només es consideren afectades les parts dels elements patrimonials que siguin susceptibles d'un aprofitament separat i independent de la resta. En cap cas són susceptibles d'afectació parcial elements patrimonials indivisibles.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment de l'exercici de l'activitat empresarial o professional durant els cinc anys següents a la donació, o al negoci jurídic equiparable, llevat que el donatari mori dins aquest termini, i també al manteniment en el patrimoni del donatari, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, dels elements que han estat objecte de la donació, o dels elements subrogats, i de llur afectació a l'activitat.

L'import de la reducció per activitat empresarial o professional s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Reducció per activitat empresarial o professional".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 101 (i 201 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 38 a 40, 52 i 53 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 1 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.3. Reducció per donació de participacions en entitats

1. Cas general

En les adquisicions que corresponguin al cònjuge, a la parella estable, als descendents, als ascendents o als col·laterals fins al tercer grau de la persona difunta que causa la successió, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor de les participacions en entitats, amb cotització o sense cotització en mercats organitzats, per la part que correspongui per raó de la proporció existent entre els actius necessaris per a l'exercici de l'activitat empresarial o professional, minorats en l'import dels deutes que en deriven, i el valor del patrimoni net de cada entitat.

$$\frac{(\text{Total actiu} - \text{actius no afectes} - \text{deutes derivats de l'activitat econòmica})}{\text{Patrimoni net}} \times 100$$

Per realitzar aquest càlcul, que servirà per determinar l'abast de la reducció, s'ha de tenir en compte el valor de mercat dels béns (valor real) quan aquest és diferent del valor comptable. En aquest sentit, vegeu les consultes DGTJ V37/23, de 29 de juny de 2023, 46/21, de 28 de febrer de 2022 i 76E/17, de 5 de gener de 2018.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet, que a efectes de l'impost s'igualen a les que correspondrien per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també resulta d'aplicació entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost resten

assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Aquestes mateixes regles s'apliquen en la valoració de participacions en entitats participades per determinar el valor de les participacions de l'entitat tenidora.

En el cas d'adquisició de participacions en societats laborals, la reducció és del 97 %.

Aquesta reducció en cap cas s'aplica a les participacions en institucions d'inversió col·lectiva.

Requisits

Per poder gaudir d'aquestes reduccions, cal que es compleixin els requisits següents:

- a) Que la persona donant hagi complert 65 anys, o es trobi en situació d'incapacitat permanent absoluta o de gran invalidesa.
- b) Que l'entitat no tingui com a activitat principal la gestió d'un patrimoni mobiliari o immobiliari.
- c) Que la participació de la persona donant en el capital de l'entitat en constitueixi almenys el 5 %, computat individualment, o el 20 %, computat conjuntament amb el cònjuge, la parella estable, els descendents, els ascendents o els col·laterals fins al tercer grau de la persona donant, tant per consanguinitat o adopció com per afinitat. Si la participació en l'entitat era conjunta amb alguna o algunes de les persones d'aquest grup de parentiu, almenys una d'elles ha de complir els requisits relatius a les funcions de direcció i a les remuneracions que en deriven.
- d) Que la persona donant hagi exercit efectivament funcions de direcció en l'entitat i hagi percebut per aquesta tasca una remuneració que constitueixi almenys el 50 % de la totalitat dels rendiments d'activitats econòmiques i de treball personal computables conforme el que indica la llei.
- e) Que, si en la data de la donació la persona donant exerceix funcions de direcció en l'entitat, deixi d'exercir-les i deixi de percebre les remuneracions corresponents.

Es consideren funcions de direcció, que s'han d'acreditar fefaentment mitjançant el corresponent contracte o nomenament, els càrrecs de: president o presidenta, director o directora general, gerent, administrador o administradora, directors o directores de departament, consellers o conselleres i membres del consell d'administració o òrgan d'administració equivalent, sempre que l'acompliment de qualsevol d'aquests càrrecs impliqui una efectiva intervenció en les decisions de l'empresa.

La mera pertinença al consell d'administració, és a dir, el simple nomenament com a conseller o consellera de l'entitat no acredita l'exercici de funcions de direcció. Si l'ésser membre del consell d'administració només implica la seva intervenció quan aquest consell assumeix les funcions que segons la normativa mercantil no són delegables, com l'aprovació dels comptes o la modificació dels estatuts socials, però no s'intervé en la presa de decisions esmentada, no es pot considerar que compleixi el requisit d'exercici de funcions de direcció.

Quant a la percepció de remuneració per l'exercici d'aquestes funcions de direcció, cal que en el nomenament del càrrec o contracte consti expressament que se satisfan per aquest concepte.

Als efectes del còmput de les remuneracions per l'exercici de funcions de direcció es tindrà en compte l'últim període impositiu. A aquests mateixos efectes, no s'han de computar entre els rendiments d'activitats econòmiques i de treball personal els rendiments de les activitats econòmiques a les que resulta aplica la reducció per l'adquisició de béns i drets afectes a una activitat econòmica. Si la persona difunta que ha causat la successió era titular de participacions en diverses entitats i hi desenvolupava tasques directives retributives, i sempre que es compleixin els requisits d'activitat econòmica i de participació en l'entitat abans esmentats, en el càlcul del percentatge que representa la remuneració per les funcions exercides en cada entitat respecte a la totalitat dels rendiments del treball i d'activitats econòmiques no s'han de computar els rendiments derivats de l'exercici de les funcions de direcció en les altres entitats.

Nota: a efectes de complir el requisit de les remuneracions, aquestes també les pot percebre una persona del grup de parentiu que no sigui titular de participacions en l'entitat, d'acord amb la Consulta DGTJ núm. 122/21, de 30 de novembre de 2021, la STS 1201/2016, de 26 de maig [Roj: STS 2378/2016] i la STS 1204/2016, de 26 de maig [Roj: STS 2380/2016].

Concepte d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari

A l'efecte de l'aplicació d'aquesta reducció, té la consideració d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari aquella entitat en la qual, durant més de 90 dies de l'any natural immediatament anterior a la data de la mort de la persona difunta, més de la meitat de l'actiu hagi estat constituït per valors o més de la meitat de l'actiu no hagi estat afecte a activitats econòmiques.

Només a l'efecte de determinar si es donen els requisits per a considerar que una entitat gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari, el valor de l'actiu i el valor dels elements patrimonials no afectes a activitats econòmiques són els que es dedueixen de la comptabilitat, sempre que aquesta reflecteixi fidelment la veritable situació patrimonial de l'entitat (per tant, a aquests efectes no s'ha de tenir en compte el valor de mercat de les participacions; en aquest sentit vegeu la consulta DGTJ V37/23, de 29 de juny de 2023).

A aquests mateixos efectes, per determinar la part de l'actiu constituïda per valors o elements patrimonials no afectes:

a) No es computen els valors següents:

- Els valors posseïts en compliment d'obligacions legals i reglamentàries.
- Els valors que incorporen drets de crèdit nascuts de relacions contractuals establertes com a conseqüència del desenvolupament d'activitats econòmiques.
- Els valors posseïts per societats de valors com a conseqüència de l'exercici de l'activitat constitutiva de llur objecte.
- Els valors que atorguin almenys el 5 % dels drets de vot i es posseeixin amb la finalitat de dirigir i gestionar la participació, sempre que es disposi a aquests efectes de la corresponent organització de mitjans materials i personals i l'entitat participada no tingui la consideració d'entitat que gestiona un patrimoni mobiliari o immobiliari.

b) No es computen com a valors ni com a elements no afectes a activitats econòmiques els valors o els elements el preu d'adquisició dels quals no superi l'import dels beneficis no distribuïts obtinguts per l'entitat, sempre que provinguin de la realització de les seves activitats econòmiques, amb el límit de l'import dels beneficis obtinguts tant durant l'any en curs com durant els 10 anys anteriors. A aquests efectes, s'assimilen als beneficis procedents d'activitats econòmiques els dividends procedents dels valors a què fa referència l'últim incís de la lletra a, si almenys el 90 % dels ingressos obtinguts per l'entitat participada provenen de la realització d'activitats econòmiques.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment en el patrimoni de la persona donatària, durant els cinc anys següents a la donació, o al negoci jurídic equiparable, i llevat que la persona donatària mori dins aquest termini, dels elements que han estat objecte de la donació, i també al compliment, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, dels requisits que estableixen per a l'entitat participada i per a la persona donant les lletres b, c i d.

Les aportacions d'accions o de participacions adquirides a una altra entitat no suposen, per sí soles, l'incompliment del requisit de manteniment, sempre que es mantingui l'afectació dels béns i dels drets a l'exercici de l'activitat i la vinculació personal de la persona adquirent, així com el valor d'adquisició dels béns o dels drets objecte de donació respecte del que es va aplicar la reducció, o que el valor no es minori d'una forma significativa. Vegeu les consultes DGTJ V264/21, de 23 de

març de 2022, V141/20, de 30 d'octubre de 2020, V501/19, d'1 de febrer de 2021 i V143/15, de 13 d'octubre de 2015.

En cas d'incompliment caldrà liquidar, dins del termini voluntari de presentació de l'autoliquidació corresponent als actes de transmissió entre vius, la part de l'impost que havia deixat d'ingressar com a conseqüència de la reducció aplicada, juntament amb els interessos de demora que s'hagin meritat.

2. Cas d'adquisició per persones amb vincles laborals o professionals

També es poden aplicar en la base imposable la reducció del 95 % del valor de les participacions adquirides per donació o qualsevol altre negoci jurídic gratuït equiparable entre vius a favor de persones que, sense tenir la relació de parentiu abans citada, si es compleixen els requisits enumerats en els paràgrafs anteriors, i també els dos següents:

- a) Que la persona donatària tingui una vinculació laboral o de prestació de serveis amb l'entitat les participacions de la qual són objecte d'adquisició gratuïta, amb una antiguitat mínima de deu anys, i que hi hagi exercit funcions de direcció com a mínim els cinc anys anteriors a aquesta data.
- b) Que la participació de la persona donatària en el capital de l'entitat resultant de la donació sigui de més del 50 %.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat als requisits següents:

- a) La persona donatària ha de mantenir en el seu patrimoni, durant els 5 anys següents a la donació o al negoci jurídic equiparable, i llevat que mori dins aquest termini, els elements que han estat objecte de la donació, i ha de continuar exercint en l'entitat, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, funcions de direcció.
- b) L'entitat no pot tenir com a activitat principal la gestió d'un patrimoni mobiliari o immobiliari.

L'import de la reducció per donació de participacions en entitats s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Reducció per la participació en entitats".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 102 (i 202 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 41 a 43, 52 i 53 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#), i en l'article 2 del [Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.4. Reducció per donació de diners per constituir o adquirir un negoci professional o una empresa o per adquirir participacions en entitats

En les donacions de diners a favor de descendents per constituir o adquirir un negoci professional o una empresa o per adquirir participacions en entitats, sempre que l'empresa, el negoci o l'entitat tinguin el domicili social i fiscal a Catalunya, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % de l'import donat

A partir del 18.03.2023, l'import màxim de la reducció és de 200.000 €, límit que es fixa en 400.000 € per a les persones donatàries que tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 33 %.

Per a les donacions atorgades fins al 17.03.2023, l'import màxim de la reducció és de 125.000 €, límit que es fixa en 250.000 € per a les persones donatàries que tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 33 %.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet, que a efectes de l'impost s'igualen a les que correspondrien per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també resulta d'aplicació entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost resten assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Aquests imports màxims s'apliquen tant en el cas d'una única donació de diners com en el cas de donacions successives o simultànies, que a aquest efecte són acumulables, tant si provenen del mateix ascendent com si provenen de diferents ascendents. En el cas de donacions successives, només es pot aplicar la reducció, amb els límits esmentats, a les que s'han fet dins els sis mesos anteriors a la constitució o l'adquisició de l'empresa o el negoci o a l'adquisició de les participacions.

Requisits

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal que es compleixin els requisits següents:

- a) La donació s'ha de formalitzar en escriptura pública, atorgada en el termini d'un mes a comptar de la data de lliurament dels diners. S'ha de fer constar de manera expressa en l'escriptura que el donatari destina els diners donats exclusivament a la constitució o l'adquisició de la seva primera empresa o del seu primer negoci professional o a l'adquisició de les seves primeres participacions en entitats que compleixin la resta de requisits.
- b) Només per a les donacions fins a 17.03.2023, la persona donatària no pot tenir més de 40 anys en la data de formalització de la donació (a partir del 18.03.2023, entre els requisits no s'estableix un límit d'edat).
- c) La constitució o l'adquisició de l'empresa o el negoci professional, o l'adquisició de les participacions, s'ha de produir en el termini de sis mesos a comptar de la data de formalització de la donació.
- d) Per a donacions a partir del 18.03.2023, el patrimoni net de la persona donatària en la data de formalització de la donació no pot ésser superior a 500.000 € (per a les donacions realitzades fins al 17.03.2023 no pot ésser superior a 300.000 €).
- e) L'empresa, el negoci o l'entitat no poden tenir com a activitat principal la gestió d'un patrimoni mobiliari o immobiliari.
- f) En el cas d'adquisició d'una empresa o un negoci o d'adquisició de participacions en entitats, no hi pot haver cap vinculació entre l'empresa, el negoci o l'entitat i la persona donatària, en els termes que estableix l'article 16 del text refós de la Llei de l'impost sobre societats, aprovat pel Reial decret legislatiu 4/2004, del 5 de març.
- g) En el cas d'adquisició d'una empresa o un negoci, l'import del volum de negoci net del darrer exercici tancat abans de la data d'adquisició no pot superar els límits següents:
 - Tres milions d'euros, en el cas d'adquisició d'una empresa.
 - Un milió d'euros, en el cas d'adquisició d'un negoci professional.
- h) En el cas d'adquisició de participacions en una entitat, exceptuant-ne les empreses d'economia social, les cooperatives de treball associat i les societats laborals, a més dels límits de l'import del volum de negoci net que estableix la lletra g, cal complir els requisits següents:

-
- Les participacions adquirides per la persona donatària han de constituir almenys el 50 % del capital social de l'entitat.
 - La persona donatària ha d'exercir efectivament funcions de direcció en l'entitat.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al fet que la persona donatària continui exercint funcions de direcció en l'entitat durant els cinc anys següents a la donació o al negoci jurídic equiparable, llevat que mori dins aquest termini, i també al manteniment en el patrimoni de la persona donatària, durant el mateix termini i amb la mateixa excepció, dels béns resultants de la donació, o de béns subrogats de valor equivalent.

L'import de la reducció per la donació de diners per a constituir o adquirir una empresa individual o un negoci professional o per a adquirir participacions en entitats s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Altres reduccions".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 105 (i 205 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 47 a 49, 52 i 53 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.5. Reducció per donació de béns del patrimoni cultural

En les donacions o qualsevol altre negoci jurídic gratuït equiparable entre vius a favor del cònjuge o dels descendents, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 95 % del valor dels béns culturals d'interès nacional i dels béns mobles catalogats que hagin estat qualificats i inscrits d'acord amb la Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català. També es pot aplicar una reducció del 95 % del valor dels béns integrants del patrimoni històric o cultural d'altres comunitats autònomes que hagin estat qualificats i inscrits d'acord amb la normativa específica corresponent i una reducció del 95 % del valor dels béns a què es refereixen els apartats 1 i 3 de l'article 4 de la Llei de l'Estat 19/1991, del 6 de juny, de l'impost sobre el patrimoni (béns integrants del Patrimoni Històric Espanyol i determinats objectes d'art i antiguitats).

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofamiliar de fet, que a efectes de l'impost s'igualen a les que correspondrien per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofamiliars de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també resulta d'aplicació entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost resten assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

Regla de manteniment

El gaudi definitiu de la reducció resta condicionat al manteniment dels béns objecte de la donació en el patrimoni de la persona donatària durant els cinc anys següents a la donació o al negoci jurídic equiparable, llevat que dins aquest termini mori la persona donatària o els béns siguin adquirits a títol gratuït per la Generalitat o per un ens local territorial de Catalunya.

L'import de la reducció per la donació de béns del patrimoni cultural s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Reducció per béns d'interès cultural".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 103 (i 203 si es tracta de nua propietat).

Pèrdua del benefici fiscal del dret a la reducció

En cas d'incompliment de la regla de manteniment cal presentar una autoliquidació complementària per pèrdua de benefici fiscal que no inclogui la reducció. El termini de presentació és d'un mes a comptar de l'endemà de la data en què s'ha produït l'incompliment o la pèrdua del dret al benefici fiscal. Aquesta autoliquidació complementària ha d'incloure els interessos de demora corresponents, que s'han de computar des del dia següent a la fi del termini de presentació de l'autoliquidació inicial fins al dia de l'ingrés.

Informació completa sobre la reducció en els articles 50 a 53 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.6. Reducció per aportacions a patrimonis protegits de persones amb discapacitat

En la part de les aportacions a patrimonis protegits de persones amb discapacitat que, en tant que excedeixi l'import màxim fixat per llei per tenir la consideració de rendiments del treball de la persona amb discapacitat, quedi gravada per l'impost sobre successions i donacions com a transmissió lucrativa entre vius, es pot aplicar en la base imposable una reducció del 90 % de l'import excedent, sempre que les aportacions compleixin els requisits i les formalitats que determina la Llei de l'Estat 41/2003, del 18 de novembre, de protecció patrimonial de les persones amb discapacitat i de modificació del Codi civil, de la Llei d'enjudiciament civil i de la normativa tributària amb aquesta finalitat.

La mateixa reducció és aplicable, en els termes establerts en el paràgraf anterior, en el cas que les aportacions es facin a favor de patrimonis protegits constituïts a l'empara de la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família.

L'import de la reducció per aportacions a patrimonis protegits de discapacitats s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Altres reduccions".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 105 (i 205 si es tracta de nua propietat).

Informació completa sobre la reducció a l'article 56 de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.7. Reducció per donacions fetes per entitats sense finalitat de lucre

En les donacions i en la resta de transmissions lucratives entre vius que hi siguin equiparables, rebudes de fundacions i d'associacions que compleixen finalitats d'interès general, hagin estat o no declarades d'utilitat pública, inscrites en els registres de fundacions i d'associacions adscrits a la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques del Departament de Justícia, o en registres anàlegs d'altres administracions públiques, a partir de l'01.05.2020, el contribuent pot aplicar a la base imposable una reducció del 95 %.

Als efectes d'aquesta reducció, es consideren associacions que compleixen finalitats d'interès general les que han estat declarades d'utilitat pública i totes les que promouen activitats el benefici de les quals no estigui restringit exclusivament a llurs associats.

Resten excloses de l'aplicació de la reducció:

a) Les donacions rebudes de les entitats inscrites en el cens d'associacions i fundacions vinculades a partits polítics vinculat al registre esmentat i d'entitats anàlogues inscrites en altres administracions públiques.

b) Les donacions rebudes de partits polítics, d'associacions religioses o esportives i de les organitzacions empresarials i sindicals inscrites en registres específics de la Generalitat o d'altres administracions públiques.

c) Les donacions rebudes d'associacions que restin excloses de la concessió d'ajudes públiques en virtut del que estableix l'article 4 de la Llei orgànica reguladora del dret d'associació.

d) Les donacions de béns immobles.

Requisits

Per poder gaudir d'aquesta reducció, cal que es compleixin els requisits següents:

a) L'entitat donant ha d'estar inscrita en el registre corresponent amb una antelació mínima de dos anys a la realització de la donació i estar operativa des que es va constituir. A més, les fundacions i les associacions declarades d'utilitat pública han d'estar al corrent de la presentació dels comptes anuals als registres corresponents.

b) La donació s'ha de fer dins el marc de les finalitats pròpies de l'entitat donant i s'ha de formalitzar en document públic o privat, atorgat per la persona donant i la persona donatària, en el termini d'un mes a comptar del lliurament de la cosa o quantitat. Aquest document ha de contenir, com a mínim, la informació següent:

- La identificació de l'entitat donant (denominació, NIF, domicili social i número en el registre d'entitats corresponent).
- La identificació de la persona donatària (nom i cognoms, NIF o NIE i domicili fiscal).
- L'àmbit d'actuació o finalitats de l'entitat, d'acord amb els seus estatuts.
- La cosa o quantitat objecte de la donació.
- El motiu de la donació i les finalitats o els usos als quals la persona donatària ha d'aplicar la cosa o quantitat.
- La previsió expressa, si escau, de la reversió parcial de l'excés no aplicat per la persona donatària a la finalitat o l'ús esmentats en el punt anterior.

c) Si es tracta d'una donació de diners, el lliurament s'ha de fer per una de les dues vies següents:

- Per transferència bancària a un compte nominatiu de la persona donatària, que ha de destinar la totalitat de la donació a les finalitats establertes en el document a què fa referència la lletra b, en el termini de sis mesos a comptar de la data del document, ampliable per sis mesos més per causa justificada i degudament acreditada.
- Per transferència directa de l'entitat donant al compte bancari del creditor de la persona donatària, per la prestació de serveis o lliurament de béns dels quals aquesta hagi estat beneficiària, que restin emparats en el document de la donació a què fa referència la lletra b.

Llevat del supòsit que estableix el paràgraf següent, l'incompliment per part de la persona donatària de l'aplicació de la cosa o quantitat rebuda a les finalitats o els usos recollits en el document ja esmentat comporta la pèrdua total de la reducció, amb aplicació dels interessos de demora corresponents i sens perjudici dels recàrrecs i les sancions que puguin resultar aplicables d'acord amb la normativa tributària general.

Si un cop efectuada la donació resulta que és excessiva, en termes quantitativs o temporals, i la persona donatària retorna l'excés a l'entitat donant perquè així ho estableix expressament el document a què fa referència l'últim punt de la lletra b, el/la contribuent pot demanar la rectificació de l'autoliquidació amb devolució, si escau, de la part de la quota que representa aquest excés, amb l'acreditació prèvia del retorn a l'entitat d'aquest excés per qualsevol mitjà de prova admès en dret.

El termini per a presentar i ingressar l'autoliquidació és d'un mes a comptar de la data de lliurament de la cosa o quantitat.

Informació completa sobre la reducció en els articles 56 bis i 56 ter de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.8. Reducció per donació de determinades finques de dedicació forestal

Per als fets imposables produïts a partir del 18.03.2023, en les donacions o qualsevol altre negoci jurídic gratuït equiparable entre vius a favor del cònjuge, dels descendents, dels ascendents o dels col·laterals fins al tercer grau de la persona donant, es pot aplicar en la base imposable una **reducció del 95 %** del valor de les finques rústiques de dedicació forestal, si compleixen algun dels requisits següents:

- a) Disposar d'un instrument d'ordenació forestal que hagi estat aprovat pel departament competent o que sigui aprovat dins el termini voluntari de presentació de l'autoliquidació.
- b) Ésser gestionades en el marc d'un conveni, acord o contracte de gestió forestal formalitzat amb l'Administració forestal.
- c) Estar ubicades en terrenys que han patit incendis forestals dins els 25 anys anteriors a la data de la donació o que, de conformitat amb la normativa forestal, han estat declarats zona d'actuació urgent per raó dels incendis que han patit.

La reducció també resulta d'aplicació en el cas de persones que mantenen una relació paternofilial de fet, que a efectes de l'impost s'igualen a les que correspondrien per als descendents i adoptats o per als ascendents i adoptants. A aquests efectes es consideren relacions paternofilials de fet les relacions que s'estableixen entre una persona i els fills del cònjuge o de la parella estable.

Des de l'01.01.2022, la reducció també resulta d'aplicació entre una persona que estigui o hagi estat en acolliment i la persona o persones acollidores, perquè a efectes de l'impost resten assimilades a les relacions entre fills i ascendents. Per poder gaudir dels beneficis que comporta l'assimilació, l'acolliment s'ha d'haver acordat de conformitat amb el que estableix la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència.

La base sobre la qual s'aplica aquesta bonificació comprèn tant el valor del terreny com, si escau, el de les construccions ubicades en la finca forestal i que siguin per a utilitat exclusiva d'aquesta.

El gaudi definitiu d'aquesta reducció resta condicionat al manteniment de la finca rústica de dedicació forestal en el patrimoni de la persona adquirent durant els 10 anys següents a la data de la donació o qualsevol altre negoci jurídic gratuït equiparable entre vius, llevat que mori dins aquest termini.

Informació completa sobre la reducció en els articles 51 bis i 51 ter de la [Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions](#).

B.5.9. Exempcions i reduccions específiques per donació d'una explotació agrària o finca rústica

Per a les explotacions agràries i finques rústiques que es transmeten per donació, també poden resultar d'aplicació les exempcions i reduccions previstes a la Llei de l'Estat 19/1995, del 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries.

En cas de donació d'una explotació agrària, si es compleixen els requisits, també es pot optar per aplicar la reducció del 95 % per donació d'un negoci empresarial o professional dels articles 38 a 40, 52 i 53 de la Llei 19/2010, del 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions i de l'article 1 del Decret 414/2011, de 13 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions. Vegeu la informació completa a l'apartat [Reducció per donació d'un negoci empresarial o professional](#).

Incompatibilitat entre beneficis fiscals: si el/la contribuent opta per aplicar algun dels beneficis fiscals de la Llei 19/1995, de 4 de juliol, de modernització de les explotacions agràries, sobre els mateixos béns no pot aplicar la reducció del 95 % per donació d'un negoci empresarial o

professional, ni viceversa, per resultar els beneficis fiscals incompatibles en no poder-se aplicar més d'un benefici fiscal sobre un mateix bé, o sobre la mateixa porció d'un bé.

B.5.9.1. Supòsits d'exempció total de l'impost

- La transmissió o adquisició de terrenys per completar sota una sola fita la superfície suficient per constituir una explotació prioritària, sempre que en el document públic d'adquisició es faci constar la indivisibilitat de la finca resultant durant el termini de cinc anys, llevat supòsits de força major.
- La transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una explotació agrària o de part de la mateixa o d'una finca rústica, en favor d'un agricultor jove o un assalariat agrari per a la seva primera instal·lació en una explotació prioritària.

B.5.9.2. Supòsits de reducció aplicable a la base imposable

L'import de les reduccions s'ha de fer constar en el model 651, apartat "Reducció per explotacions agràries".

Cada persona beneficiària ha d'incloure l'import que li correspon de la reducció, a l'apartat Base imposable, casella 104 (i 204 si es tracta de nua propietat).

• Transmissió de l'explotació

La transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una explotació agrària en la seva integritat, en favor o pel titular d'una altra explotació que sigui prioritària o que abasti aquesta consideració com a conseqüència de l'adquisició gaudeix d'una **reducció del 90 %** de la base imposable de l'impost sempre que, com a conseqüència de dita transmissió, no s'alteri la condició de prioritària de l'explotació de la persona adquirent.

La reducció **s'eleva al 100 %** en cas de continuació de l'explotació pel cònjuge supervivent, i també si la persona adquirent és un agricultor jove o un assalariat agrari, si l'adquisició es fa durant els cinc anys següents a la seva primera instal·lació.

Per poder aplicar aquesta reducció, la transmissió de l'explotació s'ha de fer en escriptura pública, on s'ha de fer constar que si les finques adquirides fossin alienades, arrendades, o cedides durant el termini dels cinc anys següents, s'haurà de justificar prèviament el pagament de l'impost corresponent, o de la part del mateix, que s'hagués deixat d'ingressar com a conseqüència de la reducció practicada i els interessos de demora, excepció feta dels supòsits de força major.

• Explotació sota una sola llinda

Quan la transmissió o adquisició dels terrenys es realitzin per les persones titulars d'explotacions agràries amb la pretensió de completar sota una llinda almenys el 50 % de la superfície d'una explotació la renda unitària de treball de la qual estigui dins els límits establerts en la Llei 19/1995, a efectes de la concessió de beneficis fiscals per a explotacions prioritàries s'aplica una **reducció del 50 %** en la base imposable de l'impost, sempre que en el document públic d'adquisició es faci constar la indivisibilitat de la finca resultant durant el termini de cinc anys, llevat supòsits de força major.

• Transmissió parcial d'explotacions i de finques rústiques

En la transmissió o adquisició del ple domini o de l'usdefruit vitalici d'una finca rústica o de part d'una explotació agrària, en favor d'una persona titular d'explotació prioritària que no perdi o que abasti aquesta condició com a conseqüència de l'adquisició, s'aplica una **reducció del 75 %** en la base imposable de l'impost.

La reducció **s'eleva al 85 %** si la persona adquirent és un agricultor jove o un assalariat agrari i l'adquisició es fa durant els cinc anys següents a la seva primera instal·lació.

Per poder gaudir d'aquesta reducció cal realitzar la transmissió en escriptura pública, on s'ha de fer constar que si les finques adquirides fossin alienades, arrendades, o cedides durant el termini dels cinc anys següents, s'haurà de justificar prèviament el pagament de l'impost corresponent, o

de la part del mateix, que s'hagués deixat d'ingressar com a conseqüència de la reducció practicada i els interessos de demora, excepció feta dels supòsits de força major.

B.5.10. Incompatibilitat entre beneficis fiscals

La Llei 19/2010 estableix que sobre un mateix bé o sobre la mateixa porció d'un bé en cap cas es pot aplicar més d'una de les reduccions que s'estableixen en aquesta Llei, ni es poden afegir a la reducció que s'apliqui altres beneficis fiscals que hagin establert la normativa catalana o la normativa estatal precisament en consideració a la naturalesa del bé bonificat.

B.6. Deute tributari

B.6.1. Tarifa general

En general, la quota íntegra de l'impost sobre successions i donacions en les adquisicions lucratives per causa de mort s'obté d'aplicar a la base liquidable l'escala següent:

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	50.000,00	7
50.000,00	3.500,00	150.000,00	11
150.000,00	14.500,00	400.000,00	17
400.000,00	57.000,00	800.000,00	24
800.000,00	153.000,00	En endavant	32

B.6.2. Tarifa reduïda

En particular, en les transmissions lucratives entre vius a favor de contribuents del grups I i II s'obté de resultes d'aplicar a la base liquidable l'escala següent:

Base liquidable fins a (euros)	Quota íntegra (euros)	Resta base liquidable (fins a euros)	Tipus (%)
0,00	0,00	200.000,00	5
200.000,00	10.000,00	600.000,00	7
600.000,00	38.000,00	En endavant	9

Per poder aplicar aquesta tarifa, la donació entre vius, o el negoci jurídic equiparable, s'ha d'haver formalitzat en escriptura pública o resolució judicial (fins al 30.04.2020 aquesta tarifa només es podia aplicar si es formalitzava en escriptura pública). Si l'escriptura no és requisit de validesa, cal que l'atorgament o atorgaments s'elevin a públic:

- En el cas de la donació, en el termini d'un mes a comptar de la data de lliurament del bé.
- En el cas del negoci jurídic equiparable, en el termini d'un mes a comptar de la celebració del negoci.

Per a fets imposables produïts a partir de l'01.05.2020, la tarifa reduïda no és aplicable als negocis jurídics a què fa referència la lletra e de l'article 12 del Reial decret 1629/1991, del 8 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de l'impost sobre successions i donacions (contracte d'assegurança de vida per a cas de supervivència de la persona assegurada i contracte individual d'assegurança per a cas de defunció de la persona assegurada que sigui persona diferent de la contractant, quan en un i un altre cas la persona beneficiària sigui diferent de la persona contractant).

La quota íntegra es fa constar a la casella 17 del model 651.

B.6.3. Quota tributària

Per a les donacions efectuades a partir de l'01.05.2020, la quota tributària de l'impost sobre successions i donacions s'obté aplicant a la quota íntegra el coeficient multiplicador que correspongui dels que s'indiquen a continuació, establerts en funció del patrimoni preexistent del contribuent i del grup, segons el grau de parentiu amb el transmissor (sobre aquests grups vegeu l'[apartat A.5.1](#) d'aquesta guia).

Patrimoni preexistent (euros)	Grups de parentiu I i II	Grup de parentiu III	Grup de parentiu IV
De 0 a 500.000	1,0000	1,5882	2,0000
De 500.000,01 a 2.000.000,00	1,1000	1,5882	2,0000
De 2.000.000,01 a 4.000.000,00	1,1500	1,5882	2,0000
Més de 4.000.000,00	1,2000	1,5882	2,0000

La quota tributària es fa constar a la casella 18 del model 651.

Per a fets imposables fins al 30.04.2020 podeu consultar els coeficients multiplicadors a <https://atc.gencat.cat/ca/tributs/isd/donacions/tarifa-i-coeficients-multiplicadors>.

B.7. Competència

B.7.1. Persones contribuents residents a l'Estat espanyol

Segons el tipus de bé donat, per tal de determinar l'Administració tributària de la comunitat autònoma encarregada de gestionar l'impost s'apliquen les regles següents:

- **Donació de béns immobles:** l'Administració tributària de la comunitat autònoma on es troben els immobles. Si el bé immoble es troba fora de l'Estat espanyol, és competent l'Administració tributària de l'Estat.
- **Donació de la resta de béns i drets:** l'Administració tributària de la comunitat autònoma on la persona donatària té la residència habitual a la data de meritació. Es considera que una persona física és resident en el territori d'una comunitat autònoma quan hi romangui un major nombre de dies del període dels cinc anys immediats anteriors, comptats de data a data, que finalitzi el dia anterior al de meritació de l'impost sobre successions i donacions.

Si en un sol document es donen diversos béns i la competència d'aquests béns correspon a diverses comunitats autònomes, per una mateixa persona donant a favor d'una mateixa persona donatària, cada comunitat grava el valor dels béns donats de la seva competència, però s'ha d'aplicar el tipus mitjà corresponent al valor de tots els béns donats.

B.7.2. Persones contribuents no residents a l'Estat espanyol

En aquest cas, la gestió no es troba cedida a les comunitats autònomes i, per tant, la competència de gestió correspon a l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT).

GLOSSARI

Abintestat. Sense haver fet testament.

Acceptació a benefici d'inventari. Acceptació d'herència en què la persona hereva només respon dels deutes de la persona causant i de les càrregues hereditàries amb l'actiu hereditari i no es produeix confusió entre el patrimoni personal de la persona hereva i el que s'ha heretat.

Acceptació d'herència. Declaració expressa de voluntat en virtut de la qual manifesta que vol esdevenir hereu o hereva i, en conseqüència, adquireix els béns i els drets que la componen i se subroga en les obligacions de la persona causant que no s'extingeixen per la mort.

Acta de declaració d'hereus abintestat. Document notarial pel qual s'estableix l'ordre successori d'una persona difunta que no ha deixat testament.

Acte d'última voluntat. Disposició que fa una persona dels seus béns per a després de la seva mort.

Acte de disposició. Acte jurídic mitjançant el qual se cedeix un dret, es transmet un bé o es grava un immoble.

Actiu hereditari (cabal hereditari/cabal relicte). Conjunt de béns i de drets de caràcter patrimonial d'una persona difunta, considerat com a objecte de la successió per causa de mort.

Adjudicació. Lliurament de béns o drets.

Adjudicació d'herència. Assignació a una persona de la part de l'herència que li correspon en la successió de la persona causant.

Adquisició d'herència. Acte jurídic pel qual la persona successora que ha acceptat una herència fa seus els béns que li són assignats i els incorpora al seu patrimoni.

Afinitat. Relació de parentiu que, a conseqüència del matrimoni, s'origina entre un cònjuge i parents o parentes per consanguinitat de l'altra persona.

Alienació. Acte pel qual una persona transmet a una altra el domini o qualsevol altre dret sobre una cosa.

Assegurança. Contracte pel qual una part garanteix a l'altra, en cas que es produeixi l'esdeveniment el risc del qual és objecte de cobertura, una indemnització, un capital, una renda o altres prestacions convingudes a canvi del pagament d'un preu.

Autoliquidació. Declaració tributària realitzada per la persona contribuent en què quantifica, i si escau, ingressa l'import del deute.

Causant. Persona física la mort de la qual obre la successió en tot el seu patrimoni i n'origina la transmissió dels béns.

Cens. Prestació periòdica dinerària anual, de caràcter perpetu o temporal, que es vincula a la propietat d'una finca, la qual respon directament i immediatament del pagament.

Cohereu o cohereva. Persona hereva juntament amb una altra o altres.

Col·lateralitat. Parentiu de consanguinitat que uneix els descendents d'un antecessor comú no relacionats entre ells per línia directa.

Comunitat proindivís. Comunitat per meitats o parts d'un mateix bé.

Comunitat hereditària. Concurrència simultània a la successió d'una pluralitat de persones hereves i que s'extingeix amb la partició d'herència.

Consanguinitat. Parentiu que uneix les persones que tenen un ascendent comú.

Declaració de mort. Resolució judicial per la qual es declara morta una persona absent durant un temps perllongat o desapareguda en circumstàncies de perill per a la seva vida.

Donació. Acte de liberalitat, entre vius, pel qual la persona donant disposa, a títol gratuït, d'una cosa o d'un dret a favor de la persona donatària, que l'adquireix quan l'accepta.

Donació onerosa. Donació en què la persona donant imposa a la persona donatària o a una tercera persona una càrrega inferior al valor que s'ha donat.

Donació per causa de mort. Donació que fa una persona, que no es farà efectiva fins després de la seva mort, que és revocable.

Donant. Persona que fa una donació.

Donatària. Persona que rep una donació.

Dret d'habitatció. Dret real que té una persona d'ocupar la part de l'immoble que s'indica.

Dret d'ús. Dret real de posseir i utilitzar un bé aliè.

Entitat col·laboradora. Entitat de crèdit o estalvis autoritzada per col·laborar en el cobrament de les autoliquidacions tributàries.

Escriptura pública. Document en el qual es fa constar un acte o negoci jurídic atorgat davant notari.

Exempció. Alliberació legal de l'obligació de pagar l'impost, però mantenir-se l'obligació de presentar l'autoliquidació assenyalant l'exempció.

Grau. Distància que, en el parentiu, separa les persones entre les quals s'estableix el còmput. En línia recta hi ha tants graus com generacions o persones, sense comptar la de l'extrem del qual es parteix. En línia col·lateral hi ha tants graus com persones hi ha entre ambdues línies, sense comptar la de l'extrem del qual es parteix.

Herència. Conjunt de drets, béns i obligacions de la persona causant que no s'extingeixen per la mort i que es transmeten a la persona hereva.

Herència jacent. Herència des del moment de la mort de la persona causant fins a la seva acceptació.

Hereu/eva. Qui succeeix la persona causant d'una successió amb caràcter universal.

Interès de demora. Quantitat que s'ha d'ingressar a causa de la realització d'un pagament fora de termini o de la presentació d'una autoliquidació o declaració de la qual resulti una quantitat que s'ha d'ingressar una vegada finalitzat el termini establert.

Judici de divisió de l'herència (anteriorment judici de testamentaria). Procediment judicial l'objecte del qual és la liquidació i la partició d'una herència entre els successors del causant.

Legatària. Persona a favor de la qual s'ha fet un llegat.

Legitimària. Persona que té dret a reclamar una part del valor dels béns de l'herència pel fet de ser descendent o pare o mare de la persona causant.

Liberalitat. Disposició de béns a favor d'algú sense cap contraprestació.

Línia. Sèrie de graus format cadascun per una generació, que determina la proximitat o l'allunyament en el parentiu.

Línia ascendent: Línia que va de fills a pares.

Línia col·lateral. Línia entre les persones amb un avantpassat comú que no descendeixen l'una de l'altra.

Línia descendent. Línia que va de pares a fills.

Llegat. Atribució pel testador de béns concrets.

Nua propietat. Dret sobre un bé que implica la titularitat del bé, sense el dret d'ús i gaudi (usdefruit).

Parentiu. Vincle existent entre parents, per consanguinitat, afinitat o adopció.

Partició d'herència. Acció de dividir una herència entre les persones hereves, que provoca l'extinció de la comunitat hereditària.

Passiu hereditari. Conjunt de deutes i de càrregues d'una persona difunta.

Pensió vitalícia. Dret de crèdit a percebre i obligació consegüent de pagar una pensió periòdica, durant el temps definit per la vida d'una persona o més d'una que visquin en el moment de la constitució.

Persona jurídica. Conjunt de persones o de béns reconegut com a subjecte de dret amb personalitat independent dels seus associats.

Prelletat. Llegat ordenat a favor de l'hereu.

Premoriència. Mort d'una persona abans que una altra o abans d'un terme o una circumstància fixats prèviament.

Propietat. Dret d'usar, gaudir i disposar d'una cosa o d'un dret de forma plena i exclusiva, sense més limitacions que les que estableixen les lleis.

Redempció. Forma d'extinció d'un dret real (per exemple un cens) en virtut de la qual el titular d'una càrrega l'elimina o l'extingeix voluntàriament pagant-ne el valor a la persona en favor de la qual està constituïda.

Rèdit. Interès que ret un capital.

Registre civil. Registre públic en què consten tots els fets relatius a l'estat civil de les persones.

Registre d'actes d'última voluntat. Registre públic en què s'inscriu l'atorgament de testament i d'altres actes d'última voluntat.

Registre de la propietat. Registre públic en què s'inscriuen les titularitats sobre els béns immobles i les càrregues que puguin afectar-los.

Representació. Legitimació que té una persona per actuar en nom i en interès d'una altra.

Repudiació d'herència. Acte jurídic pel qual es renuncia formalment a l'herència.

Subjecte passiu o persona contribuent. Persona física obligada a fer el pagament i/o presentació de l'impost.

Substitució vulgar. Disposició testamentària per la qual es designa una persona substituïda perquè rebí l'herència o el llegat en comptes de la persona hereva o la legatària que no vulgui o no pugui ser-ho.

Succeir. Ocupar la posició jurídica d'una persona en morir i subrogar-se en la titularitat de tots els seus béns, drets, obligacions o relacions jurídiques que no s'extingeixen per la mort.

Successió. Fenomen jurídic pel qual una persona, en morir, és substituïda per una altra en la titularitat de tots els seus béns, drets, obligacions o relacions jurídiques que no s'extingeixen per la mort.

Successió intestada. Successió regida per la llei a falta de successió contractual o testada.

Successió per caps. Successió per la qual cadascú hereta per la seva persona i no pas per cap representació d'una altra, i l'herència es divideix en tantes parts com individus hi són cridats.

Successió per estirps (successió per representació). Successió que es produeix quan una persona hereva premor la persona causant i, en conseqüència, succeeixen els seus fills i filles, que es reparteixen la part de l'herència que corresponia al seu pare o mare.

Successió testada. Successió regida pel testament de la persona causant.

Testament. Negoci jurídic formal, unilateral, personalíssim i revocable en virtut del qual la persona causant regula la seva successió i institueix persones hereves i altres disposicions per després de la seva mort.

Testament hològraf. Testament escrit per la mà d'una persona testadora major d'edat sense altres formalitats que la d'expressar el lloc, l'any, el mes i el dia de l'atorgament i d'autoritzar-lo amb la seva signatura, que ha de ser adverat i protocol·litzat després de la seva mort.

Títol lucratiu. Títol adquisitiu que prové d'un acte de liberalitat.

Títol successor. Títol en virtut del qual una persona adquireix béns en una herència.

Titularitat. Fet de pertànyer un bé o un dret a una persona determinada que n'és la titular.

Usdefruit. Dret d'ús i gaudi que té una persona sobre un bé propietat d'una altra, que consisteix a posseir el bé, usar-lo i percebre'n tots els fruits.

Usufructuària. Persona que té l'usdefruit d'una cosa.

Veïnatge civil. Condició de la persona amb nacionalitat espanyola que determina l'aplicació d'un o altre dels ordenaments civils subsistents a l'Estat espanyol.